



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ  
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ  
& ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ  
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ  
ΠΑΑ 2014-2020



**Πάρνωνας α.ε.**  
Αναπτυξιακή Πελοποννήσου

Ημερομηνία: 26-04-2018

Αρ. Πρωτ: 1020 / 69

# 1<sup>η</sup> ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ  
ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014-2020  
(ΠΑΑ 2014-2020)**

**ΜΕΤΡΟ 19: «Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ – ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)»**

**ΥΠΟΜΕΤΡΟ 19.2: «Στήριξη για την υλοποίηση πράξεων στο πλαίσιο της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων»**

**ΔΡΑΣΗ 19.2.4: «Βασικές Υπηρεσίες & Ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές»**

**ΔΡΑΣΗ 19.2.5: «Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα»**

**ΔΡΑΣΗ 19.2.6: «Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών»**

**ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ  
ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ  
Η Ευρώπη σπενδύει στις αγροτικές περιοχές



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ



## **Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΑΡΝΩΝΑ. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Ο.Τ.Α.**

### Έχοντας υπόψη της:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-4-2005).
2. Το Ν. 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020» (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014), όπως ισχύει.
3. Τη με αρ. πρωτ. 24944/20.09.2016 (ΦΕΚ 3066/Β'/26.09.2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναδιάρθρωση των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020».
4. Τη με αρ. πρωτ. 2545/17.10.2016 (ΦΕΚ 3447/Β'/2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, με την οποία εκχωρούνται αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020 Α. Στις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Περιφερειών και Β. Στις Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, ως Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης Πράξεων ΠΑΑ.
5. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006, όπως ισχύει κάθε φορά.
6. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως ισχύει κάθε φορά.
7. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον με αρ. 1084/14-06-2017 Κανονισμό της ΕΕ.
8. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («De Minimis»).
9. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως ισχύει κάθε φορά.
10. Την αρ. C (2015) 9170/11.12.2015 Απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020.
11. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
12. Τη με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ 3521/01.11.2016) τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015) Υπουργικής Απόφασης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».

13. Τις από 04.04.2016 αποφάσεις - συμπεράσματα της 1<sup>ης</sup> Συνεδρίασης της Επ. Παρακολούθησης του ΠΑΑ της Ελλάδας 2014-2020, όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΠΑΑ 2014-2020, όπως ισχύουν.
14. Τη με αρ. πρωτ. 3417/22.12.2016 (ΦΕΚ 4222/Β'/28.12.2016) τροποποίηση της με αρ. πρωτ. 1065/19.04.2016 (ΦΕΚ 1273/Β'/04.05.2016) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020» (ΣΔΕ),
15. Τη με αρ. πρωτ. 152950/23-10-2015 ΚΥΑ έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΠΑΑ 2014-2020»
16. Την υπ' αριθ. 3206/21-12-2016 (ΦΕΚ 4111/Β) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την «Έγκριση προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για την επιλογή Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης του ΠΑΑ 2014-2020 και του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 και κατανομή πιστώσεων Δημόσιας Δαπάνης».
17. Την υπ' αριθ. 2635/20-9-2017/ΦΕΚ 3313/17 Κοινή Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας & Ανάπτυξης «Περί πλαισίου λειτουργίας του Υπομέτρου 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας περιόδου 2014-2020», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά.
18. Τη με αρ. πρωτ. 13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β'/8-12-2017) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Πλαίσιο υλοποίησης Υπομέτρου 19.2, του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των Τοπικών Προγραμμάτων».
19. Το με αρ. πρωτ. 140022/ΕΥΚΕ 6930/19-12-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ, με το οποίο δόθηκε η έγκριση του σχεδίου της πρόσκλησης.
20. Την με υπ. αριθμ. 2/14-03-2018 πράξη συνεδρίασης της Επιτροπής Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ) LEADER/CLLD, στην οποία εγκρίθηκε η παρούσα πρόσκληση της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.
21. Το με αρ. πρωτ. 804/17-04-2018 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΕΥΔ) του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου με το οποίο δόθηκε η σύμφωνη γνώμη επί του σχεδίου πρόσκλησης της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) προς τους δυνητικούς δικαιούχους για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.

## Κ Α Λ Ε Ι

Τους φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών Δικαιούχων:

- ΟΤΑ Α βαθμού και φορείς τους.
- Φορείς Δημοσίου Τομέα.
- Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα.
- Δικαιούχοι στην εν λόγω δράση δύναται να είναι και η ΟΤΔ ή μέλος αυτής.

Ως Φορείς Δημοσίου Τομέα νοούνται: Δημόσιες υπηρεσίες και φορείς της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης, ανεξάρτητα της νομικής τους μορφής, συγκροτούν την έννοια του δημόσιου τομέα και περιλαμβάνονται στο «Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης» έτσι όπως καταρτίζεται από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης σε ετήσια βάση.

Επιπλέον για τους δικαιούχους ισχύουν τα εξής:

1. δύναται να είναι υφιστάμενες, είτε υπό ίδρυση επιχειρήσεις. Ειδικά για τις υπό ίδρυση:
  - 1.1 για τις ατομικές επιχειρήσεις, αρκεί η αίτηση στήριξης
  - 1.2 για τα Νομικά Πρόσωπα απαιτείται σχέδιο καταστατικού συνημμένο στην αίτηση στήριξης και σε κάθε περίπτωση απόκτηση ΑΦΜ πριν την ένταξη της πράξης.
2. δικαιούχος δύναται να είναι το νομικό πρόσωπο που έχει συστήσει την ΟΤΔ ή μέλος που την απαρτίζει συμπεριλαμβανομένων και των μελών της ΕΔΠ καθώς επίσης και μέλη του ΔΣ του εν λόγω νομικού προσώπου, σε επίπεδο φορέων.
3. δικαιούχος δύναται να είναι εργαζόμενος σε ΔΕΚΟ, εφόσον δεν κωλύεται από διατάξεις του καταστατικού της ΔΕΚΟ ή Δημόσιος Υπάλληλος που διαθέτει σχετική άδεια από αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο.

### Δικαιούχοι δεν μπορεί να είναι:

1. εξωχώριες / υπεράκτιες εταιρείες.
2. φυσικά πρόσωπα:
  - 2.1. στελέχη της ΟΤΔ,
  - 2.2. στελέχη του φορέα που έχει συστήσει την ΟΤΔ,
  - 2.3. εκπρόσωποι φορέων στην ΕΔΠ και στο Διοικητικό Συμβούλιο του φορέα που έχει συστήσει την ΟΤΔ.

Για την **υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων)**, προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του **Μέτρου 19, Υπομέτρου 19.2** του ΠΑΑ 2014-2020 (για παρεμβάσεις Δημοσίου χαρακτήρα) και για τις πιο κάτω Δράσεις, Υποδράσεις :

**Δράση 19.2.4 Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:**

**19.2.4.1** Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια.

**19.2.4.2** Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία).

**19.2.4.3** Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάνσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές).

**19.2.4.4** Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.

**19.2.4.5** Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια).

**Δράση 19.2.5 Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:**

**19.2.5.1** Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

**Δράση 19.2.6 Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών, η οποία περιλαμβάνει τις υποδράσεις**

**19.2.6.1.1** Πρόληψη δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.

**19.2.6.1.2** Αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.

## **1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ**

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης δύναται να χρηματοδοτηθούν πράξεις δημοσίου χαρακτήρα που συμβάλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην εξυπηρέτηση και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής. Οι εν λόγω παρεμβάσεις παρέχονται δωρεάν στο ευρύ κοινό, ή η όποια χρηματική συνεισφορά από το κοινό καλύπτει μέρος μόνο του πραγματικού κόστους της δραστηριότητας, δεν μεταβάλει τον μη οικονομικό της χαρακτήρα και δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποζημίωση για την παρεχόμενη υπηρεσία.

Αναλυτικότερα, οι ενδεικτικές δράσεις και υποδράσεις που δύναται να υλοποιηθούν, μέσω των τοπικών στρατηγικών, όσον αφορά σε δημοσίου χαρακτήρα παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

#### **Δράση 19.2.4 Βασικές υπηρεσίες & ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:**

**19.2.4.1** Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια.

Η υποδράση αφορά σε υποδομές μικρής κλίμακας εντός οικισμών. Οι πράξεις που μπορούν να υλοποιηθούν στο πλαίσιο της υποδράσης αφορούν σε έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτηρίων.

**Στόχος υποδράσης:** Ενίσχυση δράσεων και παρεμβάσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.

**Πεδίο εφαρμογής:** Θα ενισχυθούν παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια, οι οποίες ενδεικτικά αφορούν σε:

- ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων με σκοπό τη σταδιακή μετατροπή τους σε κτίρια σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης (κτιριακό κέλυφος, κουφώματα, περιβάλλον χώρος, σύστημα ψύξης/θέρμανσης, φωτισμός, παθητική θέρμανση/ψύξη, φυσικός φωτισμός, βιοκλιματικές παρεμβάσεις, αυτοματισμοί και συστήματα BMS, κτλ).
- εφαρμογή συστημάτων ΑΠΕ σε δημόσια κτίρια και εγκαταστάσεις (φωτοβολταϊκά, μικρά αιολικά συστήματα, ηλιακά συστήματα για ΖΝΧ, καινοτόμα έργα ΑΠΕ)

**Δικαιούχοι:** ΟΤΑ Α' βαθμού και οι φορείς τους.

**Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης:** Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης του Τ.Π. LEADER/CLLD σύμφωνα με τον Πίνακα που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

**Επιλέξιμες δαπάνες:** Το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000,00 € και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Μελέτες
- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Δαπάνες απαλλοτριώσεων

**Ένταση ενίσχυσης:** Ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον η πράξη δεν εμπίπτει στο καθεστώς κρατικών ενισχύσεων.

Σε αντίθετη περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 56 καν. (ΕΕ) 651/2014, «Επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές» απαιτείται εξέταση του ποσού ενίσχυσης (επιλέξιμων δαπανών) και κέρδους εκμετάλλευσης.

Σε κάθε περίπτωση το ποσό ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

**19.2.4.2** Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (ενδεικτικά: παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία).

Η υποδράση αφορά σε δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση βασικών υπηρεσιών, με σκοπό την εξυπηρέτηση και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού. Στην παρούσα υποδράση δύναται να ενταχθούν πράξεις όπως παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κέντρα απασχόλησης και φροντίδας νέων, ηλικιωμένων ή ΑμεΑ, αθλητικοί χώροι.

**Στόχος υποδράσης:** Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.

**Πεδίο εφαρμογής:** Θα ενισχυθούν παρεμβάσεις για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών, οι οποίες ενδεικτικά αφορούν σε:

- Εξυπηρέτηση πολιτών με έργα βασικών υπηρεσιών (αγροτικά ιατρεία, παιδικοί σταθμοί κ.α.).
- Πρόσβαση σε Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ), δημιουργική απασχόληση και φροντίδα ηλικιωμένων – παιδιών – ΑμεΑ, στέγαση δημοτικών/κοινωνικών ιατρείων-φαρμακείων-παντοπωλείων, συμβουλευτική υποστήριξη σε γυναίκες – άνεργους.
- Περιβαλλοντικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, αθλητικά κέντρα.
- Κέντρα νέων, διαμόρφωση χώρων για δημιουργία τοπικών/δημοτικών αγορών.
- Δημιουργία και αναβάθμιση αθλητικών χώρων και υποδομών (γήπεδα, χώροι αθλοπαιδιών, κτλ).
- Ανάπτυξη αθλητικών υποδομών για αγωνιστικό αθλητισμό, μαζικό αθλητισμό και αθλητισμό ΑμεΑ.

**Δικαιούχοι:** ΟΤΑ Α' βαθμού και οι φορείς τους, Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων.

**Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης:** Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης του Τ.Π. LEADER/CLLD σύμφωνα με τον Πίνακα που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

**Επιλέξιμες δαπάνες:** Το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000,00 € και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΑΠΕ

- Μελέτες
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Αξιοποίηση διαδικτύου
- Δαπάνες για απόκτηση γης
- Αγορά μεταφορικών μέσων για την εξυπηρέτηση ευπαθών ομάδων

**Ένταση ενίσχυσης:** Ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον η πράξη δεν εμπίπτει στο καθεστώς κρατικών ενισχύσεων.

Σε αντίθετη περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 56 καν. (ΕΕ) 651/2014, «Επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές» απαιτείται εξέταση του ποσού ενίσχυσης (επιλέξιμων δαπανών) και κέρδους εκμετάλλευσης.

Σε κάθε περίπτωση το ποσό ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

Για την περίπτωση αθλητικών υποδομών, το ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο της προηγούμενης παραγράφου, σε ποσοστό 80% των επιλέξιμων δαπανών, σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 55 καν. (ΕΕ) 651/2014 «Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές».

**19.2.4.3** Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (ενδεικτικά: σημάνσεις, δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι, ποδηλατικές διαδρομές).

Η υποδράση αφορά σε έργα μικρής κλίμακας που συμβάλουν / στοχεύουν στη βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής όπως άλση, πάρκα/πλατείες, μονοπάτια, διαδρομές, αξιοθέατα, καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας. Παράλληλα, μέσω της υποδράσης μπορούν να υλοποιηθούν πράξεις οι οποίες αφορούν στην εξυπηρέτηση της περιοχής εφαρμογής όπως η δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμός των τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης, η δημιουργία ιστοσελίδων, παραγωγή πληροφοριακού και τουριστικού υλικού, δημόσιες υποδομές που κρίνονται απαραίτητες για την αύξηση της προσβασιμότητας σε επισκέψιμους χώρους. Οι πράξεις που θα ενταχθούν μπορούν να έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα και με ιδιωτικές επενδύσεις.

Επίσης, στο πλαίσιο της υποδράσης 19.2.4.3 οποιαδήποτε πράξη τουριστικής φύσης ενταχθεί, θα πρέπει να στοχεύει αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση των επισκεπτών (πχ σημεία πληροφόρησης) και όχι στην προβολή της περιοχής με στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας ή την προβολή προϊόντων που συνδέονται και εξυπηρετούν ιδιωτικά συμφέροντα.

**Στόχος υποδράσης:** Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος

**Πεδίο εφαρμογής:** Θα ενισχυθούν παρεμβάσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας, οι οποίες ενδεικτικά αφορούν σε:

- Δημιουργία πόλων έλξης, με επίκεντρο τα τοπικά προϊόντα, την ιστορία και τις παραδοσιακές τέχνες-επαγγέλματα: προβλέπεται η δημιουργία πόλων έλξης για

οργανωμένες και μεμονωμένες περιηγήσεις, με σκοπό τη διαμόρφωση των κατάλληλων προορισμών και διαδρομών και την προώθηση των τοπικών προϊόντων.

- Δημιουργία, βελτίωση και εκσυγχρονισμό υποδομών για επισκέπτες (π.χ. καταφύγια, παρατηρητήρια, θέσεις θέας) σε περιοχές της υπαίθρου συμπεριλαμβανομένου συναφούς εξοπλισμού (π.χ. εξυπηρέτηση – ασφάλεια – προσβασιμότητα επισκεπτών, πυρόσβεση, αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών).
- Δράσεις προβολής και προώθησης συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών όπως: Δημιουργία ΤΠΕ (τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας) εφαρμογών και ιστοσελίδων, παραγωγή πληροφοριακού υλικού, καταχωρήσεις, ημερίδες – εκδηλώσεις.
- Δημιουργία, των τοπικών κέντρων πληροφόρησης ενημέρωσης και καθοδήγησης επισκεπτών.
- Σήμανση τοπικών αξιοθέατων και άλλων σημείων ενδιαφέροντος.
- Δημιουργία ποδηλατικών ή άλλων διαδρομών, μονοπατιών καθώς και τη δημιουργία υποδομών για την εξυπηρέτηση άλλων δραστηριοτήτων της υπαίθρου (αναρρίχηση, ποδήλατα βουνού κλπ.).
- Έργα δημιουργίας παιδικών χαρών, πάρκων, πλατειών κ.α.
- Έργα αναπλάσεων και εξωραϊσμού περιοχών

**Δικαιούχοι:** ΟΤΑ Α' Βαθμού και οι φορείς τους, Ιδιωτικοί Φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων

**Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης:** Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης του Τ.Π. LEADER/CLLD σύμφωνα με τον Πίνακα που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

**Επιλέξιμες δαπάνες:** Το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000,00 € και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Μελέτες
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Ανάπτυξη λογισμικού

Στο πλαίσιο της υποδράσης δεν είναι επιλέξιμη η διοργάνωση και η συμμετοχή σε εκθέσεις, η διοργάνωση, η συμμετοχή με τουριστικούς operators, και η εκτύπωση ενημερωτικού υλικού.

**Ένταση ενίσχυσης:** Ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον η πράξη δεν εμπίπτει στο καθεστώς κρατικών ενισχύσεων.

Σε αντίθετη περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 56 καν. (ΕΕ) 651/2014, «Επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές» απαιτείται εξέταση του ποσού ενίσχυσης (επιλέξιμων δαπανών) και κέρδους εκμετάλλευσης.

Σε κάθε περίπτωση το ποσό ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

#### **19.2.4.4 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων.**

Η υποδράση αφορά στη διατήρηση της πολιτιστικής παράδοσης ή άλλων στοιχείων της περιοχής εφαρμογής, τα οποία προβάλλονται μέσα από τις τοπικές εκδηλώσεις. Οι πράξεις που δύναται να υλοποιηθούν θα πρέπει να συνδέονται με άμεσο τρόπο με την προβολή / διατήρηση των τοπικών στοιχείων της περιοχής όπως για παράδειγμα η παράδοση, τα έθιμα, η λαογραφία, η ιστορία, τα τοπικά προϊόντα και επαγγέλματα. Η ενίσχυση αφορά σε πράξεις άυλου χαρακτήρα.

**Στόχος υποδράσης:** Διατήρηση – βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής.

**Πεδίο εφαρμογής:** Θα ενισχυθούν παρεμβάσεις ενίσχυσης πολιτιστικών εκδηλώσεων, οι οποίες ενδεικτικά αφορούν σε:

- Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων, οι οποίες έχουν περιοδικό χαρακτήρα και σχετίζονται με τα τοπικά χαρακτηριστικά της περιοχής, την παράδοση, τη λαογραφία, τα τοπικά δρώμενα, την ιστορία, τα απειλούμενα είδη (είδη άγριας πανίδας και χλωρίδας), κλπ.
- Ενίσχυση λοιπών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και την προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης
- Ενίσχυση λοιπών εκδηλώσεων και αθλητικών δρώμενων σχετικών με την ιστορία και τον πολιτισμό της περιοχής

**Δικαιούχοι:** ΟΤΑ Α' Βαθμού, Φορείς Δημοσίου Τομέα, Ιδιωτικοί Φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων

**Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης:** Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης του Τ.Π. LEADER/CLLD σύμφωνα με τον Πίνακα που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

**Επιλέξιμες δαπάνες:** Για πράξεις που αφορούν άυλες ενέργειες, το συνολικό επιλέξιμο κόστος δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 50.000 € για έργα δημόσιου χαρακτήρα. Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις οι οποίες δεν αφορούν στη δημιουργία υποδομών ή σε επενδύσεις. Οι επιλέξιμες δαπάνες, ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Σχεδιασμός και παραγωγή πληροφοριακού και διαφημιστικού υλικού
- Διαφημιστικές καταχωρήσεις
- Αξιοποίηση διαδικτύου
- Διεξαγωγή ημερίδων και εκδηλώσεων
- Μίσθωση χώρων και εξοπλισμού

- Διαμόρφωση χώρων
- Συμμετοχή άμεσα εμπλεκόμενων φορέων -προσώπων σε εκδηλώσεις
- Οργάνωση πολιτιστικών δρώμενων

**Ένταση ενίσχυσης:** Ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον η πράξη δεν εμπίπτει στο καθεστώς κρατικών ενισχύσεων.

Σε κάθε περίπτωση το ποσό ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

Για τις παραπάνω πράξεις, το ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο της προηγούμενης παραγράφου, σε ποσοστό 80% των επιλέξιμων δαπανών, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 53 καν. (ΕΕ) 651/2014 «Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς».

**19.2.4.5** Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια).

Μέσω της υποδράσης δύναται να υλοποιηθούν πράξεις που συνδέονται με:

- Την πολιτιστική κληρονομιά, όπως για παράδειγμα μελέτες καταγραφής, ενίσχυση πολιτιστικών συλλόγων μέσω της προμήθειας μουσικών οργάνων, παραδοσιακών φορεσιών, δημιουργία εκθετηρίων – συλλογών, πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, βιβλιοθηκών, παρεμβάσεις για τη διατήρηση των πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια.
- Την φυσική κληρονομιά, όπως μικρής κλίμακας τεχνικά έργα καθαρισμού, προστασίας ή αποκατάστασης / αναβάθμισης τοπίων και χώρων.
- Την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, όπως δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης, διοργάνωση συναντήσεων, ημερίδων, σχεδίαση ενημερωτικού υλικού και υλικού προώθησης.

**Στόχος υποδράσης:** Διατήρηση – βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής

**Πεδίο εφαρμογής:** Θα ενισχυθούν μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικό-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, οι οποίες ενδεικτικά αφορούν σε:

#### Για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς

- μελέτες καταγραφής εθίμων και σχετικές ηλεκτρονικές εφαρμογές,
- πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και προώθηση της κατανόησης της σημασίας που έχει η προστασία και η προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και αυξημένης ευαισθητοποίησης του κοινού, μεταξύ άλλων με τη χρήση των νέων τεχνολογιών,
- προμήθεια μουσικών οργάνων, στολών, κλπ.
- δημιουργία εκθετηρίων- συλλογών, πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων κλπ,
- παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία-συλλογές-εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική/ αγροτική/ πολιτιστική κληρονομιά,
- παρεμβάσεις για τη διατήρηση των πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου- μύλοι, γεφύρια κλπ.
- βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης του κοινού στην πολιτιστική κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για ψηφιοποίηση και άλλες νέες τεχνολογίες, οι δαπάνες για τη βελτίωση της προσπελασιμότητας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ιδίως, ράμπες και ανελκυστήρες για τα άτομα με αναπηρία, ενδείξεις σε γραφή Braille και διαδραστικές εκθέσεις σε μουσεία), και για την προαγωγή της πολιτιστικής πολυμορφίας όσον αφορά τις παραστάσεις, τα προγράμματα και τους επισκέπτες.

#### Για τη διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς:

- φυτοτεχνικές εργασίες και δενδροφυτεύσεις με ενδημικά είδη,
- μικρής κλίμακας τεχνικά έργα για την προστασία του εδάφους,
- καθαρισμός – προστασία υδάτινων απορροών,
- αποκατάσταση υποβαθμισμένων τοπίων και χώρων της υπαίθρου π.χ. χώρων απόρριψης απορριμμάτων,
- έργα υποδομής για τη βελτίωση της άγριας πανίδας και χλωρίδας,
- κέντρα περίθαλψης άγριων ζώων,
- δημιουργία κέντρων επισκεπτών και ενημέρωσης σε προστατευόμενες περιοχές, ασφάλεια επισκεπτών,
- καταγραφή ειδών βιοποικιλότητας, βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης, δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.

#### Δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης:

- Εκστρατεία ενημέρωσης και πληροφόρησης σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες και τον τοπικό πληθυσμό από τον αρμόδιο Φορέα Διαχείρισης της περιοχής,
- διοργάνωση συναντήσεων, ημερίδων και συνεδρίων,
- σχεδίαση ενημερωτικού υλικού και υλικού προώθησης όπως π.χ. (φυλλάδια, αφίσες, περιοδικά κ.α.)

**Δικαιούχοι:** ΟΤΑ Α' βαθμού και οι φορείς τους, Φορείς Δημοσίου Τομέα, Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα και Ιδιωτικοί Φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων.

**Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης:** Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης του Τ.Π. LEADER/CLLD σύμφωνα με τον Πίνακα που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

**Επιλέξιμες δαπάνες:** Το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000,00 € και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις και έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- Λοιπός Εξοπλισμός
- Εξοπλισμός ΑΠΕ
- Μελέτες
- Μελέτες εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων και σημάτων ποιότητας
- Ανάπτυξη λογισμικού
- Μελέτες έρευνας αγοράς, μάρκετινγκ προώθησης προϊόντων
- Σχεδιασμός και παραγωγή πληροφοριακού και διαφημιστικού υλικού
- Δημιουργία ντοκιμαντέρ
- Διεξαγωγή ημερίδων/εκδηλώσεων ενημέρωσης
- Μίσθωση χώρων και εξοπλισμού για τις ανάγκες των παραπάνω εκδηλώσεων
- Εξοπλισμός και οπτικοακουστικά μέσα
- Παραγωγή-αγορά εκθεσιακού υλικού
- Έρευνα / καταγραφή πολιτιστικών, λαογραφικών και ιστορικών στοιχείων
- Κατασκευή – αγορά παραδοσιακών φορεσιών
- Κατασκευή – αγορά παραδοσιακών μουσικών οργάνων

**Ένταση ενίσχυσης:** Ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον η πράξη δεν εμπίπτει στο καθεστώς κρατικών ενισχύσεων.

Σε κάθε περίπτωση το ποσό ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

Για τις παραπάνω πράξεις, το ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο της προηγούμενης παραγράφου, σε ποσοστό 80% των επιλέξιμων δαπανών, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 53 καν. (ΕΕ) 651/2014 «Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς».

Για την έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει είτε τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και των προεξοφλημένων

εσόδων του έργου, είτε το 70 % των επιλέξιμων δαπανών. Τα έσοδα αφαιρούνται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων ή με μηχανισμό ανάκτησης.

### **Δράση 19.2.5 Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα, η οποία περιλαμβάνει την ακόλουθη υποδράση:**

#### **19.2.5.1 Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.**

Η υποδράση αφορά στην βελτίωση της σύνδεσης των κτηνοτροφικών και γεωργικών εκμεταλλεύσεων με τις μεταποιητικές μονάδες της περιοχής, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, για την ταχύτερη και ασφαλέστερη μεταφορά των ευπαθών προϊόντων καθώς και τη μείωση του κόστους μεταφοράς τους και με τελικό σκοπό την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση μίας πράξης εντός της υποδράσης είναι η ύπαρξη και εξυπηρέτηση μεταποιητικών μονάδων (τουλάχιστον μίας) που δραστηριοποιούνται στην περιοχή εφαρμογής του ΤΠ, παράλληλα με την εξυπηρέτηση του συνόλου των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

**Στόχος υποδράσης:** Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.

**Πεδίο εφαρμογής:** Θα ενισχυθούν παρεμβάσεις βελτίωσης πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

**Δικαιούχοι:** ΟΤΑ Α' βαθμού και οι φορείς τους.

**Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης:** Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης του Τ.Π. LEADER/CLLD σύμφωνα με τον Πίνακα που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

**Επιλέξιμες δαπάνες:** Το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000,00 € και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Συνολική δαπάνη κατασκευής έργου

**Ένταση ενίσχυσης:** Σύμφωνα με το Άρθρο 17 παρ.1γ καν. (ΕΕ) 1305/2013, η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών, δεδομένου ότι αφορά σε στήριξη υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης.

### **Δράση 19.2.6 Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών, η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες υποδράσεις:**

#### **19.2.6.1.1 Πρόληψη δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.**

Η υποδράση αφορά στην ενίσχυση πράξεων για την πρόληψη ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και καταστροφικά συμβάντα καθώς και συμβάντα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. Μέσω της υποδράσης μπορούν να ενισχυθούν πράξεις όπως έργα προστατευτικών υποδομών, πρόληψης πυρκαγιών.

**Στόχος υποδράσης:** Ενίσχυση δράσεων και παρεμβάσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή

**Πεδίο εφαρμογής:** Θα ενισχυθούν παρεμβάσεις πρόληψης δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα, οι οποίες ενδεικτικά αφορούν:

- τη δημιουργία προστατευτικών υποδομών (π.χ. αντιπυρικές ζώνες)
- τοπικές δραστηριότητες πρόληψης μικρής κλίμακας κατά πυρκαγιών ή άλλων φυσικών καταστροφών
- την καθιέρωση και βελτίωση εγκαταστάσεων και επικοινωνιακού εξοπλισμού για την παρακολούθηση δασικών πυρκαγιών, που σχετίζονται με την αλλαγή του κλίματος.

**Δικαιούχοι:** ΟΤΑ Α' Βαθμού, Φορείς Δημοσίου Τομέα, Ιδιωτικοί Φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων.

**Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης:** Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης του Τ.Π. LEADER/CLLD σύμφωνα με τον Πίνακα που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

**Επιλέξιμες δαπάνες:** Το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000,00 € και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις - έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Λοιπός εξοπλισμός
- Δαπάνες ενημέρωσης και προβολής
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- Δαπάνη υποβολής φακέλου
- Δαπάνη αγοράς ειδικής χρήσης αυτοκινήτου

**Ένταση ενίσχυσης:** Η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών, σύμφωνα με το άρθρο 34 του καν. (ΕΕ) 702/2014.

**19.2.6.1.2** Αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.

Η υποδράση αφορά στην ενίσχυση πράξεων για την αποκατάσταση ζημιών σε δάση από δασικές πυρκαγιές, θεομηνίες, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα, επιβλαβείς για τα φυτά οργανισμούς και καταστροφικά συμβάντα καθώς και συμβάντα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. Μέσω της υποδράσης μπορούν να ενισχυθούν πράξεις όπως έργα αποκατάστασης δασικού δυναμικού.

**Στόχος υποδράσης :** Ενίσχυση δράσεων και παρεμβάσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.

**Πεδίο εφαρμογής:** Θα ενισχυθούν παρεμβάσεις αποκατάστασης δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα.

**Δικαιούχοι:** ΟΤΑ Α' Βαθμού, Φορείς Δημοσίου Τομέα, Ιδιωτικοί Φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων.

**Γεωγραφικές περιοχές εφαρμογής της υποδράσης:** Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης του Τ.Π. LEADER/CLLD σύμφωνα με τον Πίνακα που συνοδεύει την παρούσα πρόσκληση.

**Επιλέξιμες δαπάνες:** Το συνολικό επιλέξιμο κόστος θα ανέρχεται μέχρι 600.000,00 € και θα καλύπτει δαπάνες που ενδεικτικά θα αφορούν σε:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις - έργα υποδομής και περιβάλλοντος χώρου
- Λοιπός εξοπλισμός
- Δαπάνες ενημέρωσης και προβολής
- Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου
- Δαπάνη υποβολής φακέλου

**Ένταση ενίσχυσης:** Η ένταση ενίσχυσης ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών, σύμφωνα με το άρθρο 34 του καν. (ΕΕ) 702/2014.

Συνοπτικά τα στοιχεία της πρόσκλησης τα οποία αφορούν στις υποδράσεις, την ενδεικτική κατανομή συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης, τους δικαιούχους και την ένταση ενίσχυσης, παρουσιάζονται στου πίνακες του Παραρτήματος IV της παρούσας πρόσκλησης.

## 2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

**2.1** Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στις ακόλουθες περιοχές εστίασης του ΠΑΑ 2014-2020:

### Πίνακας 1.1 (Πρωτογενείς Επιπτώσεις)

<b>ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 6</b> «Κοινωνική ένταξη, μείωση της φτώχειας και οικονομική ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές»
<b>ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ: β</b> «Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές»

**2.2** Οι προτάσεις που θα υποβληθούν σε κάθε προκηρυσσόμενη δράση, θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των παρακάτω δεικτών:

### Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Δείκτης εκροών	Περιγραφή Δείκτη	Κωδικός Διάστασης / Δεδομένου Διάστασης	Περιγραφή Διάστασης / Δεδομένου Διάστασης	Δράσεις που αφορά	Τρόπος Συμπλήρωσης
<b>01</b>	Συνολικές δημόσιες δαπάνες			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
<b>020</b>	Αριθμός έργων LEADER στα οποία παρέχεται στήριξη			ΟΛΕΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
<b>022</b>	Αριθμός (πλήθος) φορέων υλοποίησης έργου			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
		<b>PPT</b>	<b>Τύπος Δικαιούχου</b>	ΟΛΕΣ	
		PPT1	ΜΚΟ		ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ

		PPT2	ΟΤΔ		(επιλέγει ένα δεδομένο διάστασης)
		PPT3	Δημόσιος Φορέας		
		PPT4	MME		
		PPT5	Άλλο		
<b>O15</b>	Πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες/υποδομές			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
<b>AdO-6B.F</b>	Θέσεις εργασίας - Γυναίκες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
<b>AdO-6B.M</b>	Θέσεις εργασίας - Άνδρες που δημιουργούνται			ΟΛΕΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
<b>O4</b>	Αριθμός εκμεταλλεύσεων/δικαιούχων στις οποίες παρέχεται στήριξη			19.2.5.1	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
<b>O5</b>	Συνολική έκταση (σε εκτάρια)			19.2.6.1.2	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
<b>O5</b>	Συνολική έκταση (σε εκτάρια)			19.2.5.2	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
<b>O5</b>	Συνολική έκταση (σε εκτάρια)			19.2.6.1.1	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
<b>AdO.ROAD</b>	Μήκος οδοποιίας (km)			19.2.5.1	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ

### 3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

**3.1** Η συγχρηματοδοτούμενη<sup>1</sup> δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων ανέρχεται σε 2.363.600,00€ με την παρούσα πρόσκληση και κατανέμεται κατά υποδράση ως ακολούθως:

**Πίνακας 1- Κατανομή Συγχρηματοδοτούμενης Δημόσιας Δαπάνης**

A/A	ΥΠΟΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(1)	(2)	(3)
1	19.2.4.1 Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (πχ. ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια	580.000,00
2	19.2.4.2 Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των	300.000,00

<sup>1</sup> Όπου συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη από το ΠΑΑ για τον υπολογισμό της κοινοτικής συνεισφοράς

	σχετικών υποδομών (π.χ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)	
3	19.2.4.3 Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπτυξης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)	400.000,00
4	19.2.4.4 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων	250.000,00
5	19.2.4.5 Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου –μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)	400.000,00
6	19.2.5.1 Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις	373.600,00
7	19.2.6.1.1 Πρόληψη δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα	30.000,00
8	19.2.6.1.2 Αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα	30.000,00
	<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>2.363.600,00</b>

**3.2** Η ΟΤΔ (με σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020) δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά δράση και περιοχή εστίασης ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδας του ΠΑΑ ή/και της ΟΤΔ).

**3.3** Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης πράξης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για επιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.

**3.4** Στο πλαίσιο του ΤΠ είναι δυνατή η υλοποίηση έργων δημοσίου χαρακτήρα των οποίων η δημόσια δαπάνη δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της δημόσιας δαπάνης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης (υπομέτρο 19.2).

#### 4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

**4.1** Οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τα άρθρα 45, 46 και 60 (όπου έχει εφαρμογή), του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 καθώς και των άρθρων 65-71 και του άρθρου 69 παρ.3 του Καν. (ΕΕ) 1303/2013.

Εξαιρούνται οι δαπάνες για τα γενικά έξοδα οι οποίες είναι επιλέξιμες, σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. (ΕΕ) 1303/2013, εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί και πληρωθεί από τον δικαιούχο μετά την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2014. Εξαιρουμένων των γενικών δαπανών η επιλεξιμότητα των δαπανών αρχίζει από την

οριστική υποβολή της αίτησης στήριξης από τον δικαιούχο στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΟΠΣΑΑ). Δαπάνες που πραγματοποιούνται και εξοφλούνται πριν την τελική ένταξη της πράξης, γίνονται με αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου.

#### **4.2** Ενδεικτικά, επιλέξιμες δαπάνες αποτελούν οι πιο κάτω κατηγορίες δαπανών:

α) η κατασκευή ή βελτίωση ακίνητης περιουσίας

β) η αγορά νέων μηχανημάτων και εξοπλισμού μέχρι την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου

γ) οι γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τις δαπάνες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας. Οι μελέτες σκοπιμότητας παραμένουν επιλέξιμες δαπάνες ακόμη και όταν, βάσει των αποτελεσμάτων τους, δεν πραγματοποιούνται δαπάνες σύμφωνα με τα στοιχεία α) και β). Η επιλεξιμότητα των συγκεκριμένων δαπανών αρχίζει από την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2014 και πρέπει να αφορά μόνο το προτεινόμενο έργο και όχι τυχόν προγενέστερη μορφή του

δ) άυλα στοιχεία όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού κ.λ.π

ε) οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την πράξη εδαφικών εκτάσεων, εφ' όσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

(1) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εμπειρογνώμονα ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα που βεβαιώνει ότι η τιμή αγοράς δεν υπερβαίνει την εμπορική αξία της εδαφικής έκτασης και την αντικειμενική αξία για τις περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.

(2) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

(3) Η επιλέξιμη, για συνεισφορά από τα Ταμεία, δαπάνη για αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για την οικεία πράξη. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, το όριο μπορεί να αυξηθεί υπερβαίνοντας τα αντίστοιχα προαναφερθέντα ποσοστά, για πράξεις που αφορούν διατήρηση του περιβάλλοντος.

Σε περίπτωση απαλλοτριώσεων, εφαρμόζονται οι όροι που αναφέρονται στα ανωτέρω σημεία (1), (2) και (3). Ως δαπάνη αγοράς νοείται η τιμή της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία καθορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια.

στ) Οι δαπάνες των απαραίτητων μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών:

α. Δαπάνη υποβολής φακέλου (κατάθεση Αίτηση Στήριξης) μέχρι 1.000 €

β. Τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση της διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) μέχρι 3.000 €

γ. Μελέτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου ως:

- Μελέτες για την έκδοση οικοδομικής άδειας (μελέτη – επίβλεψη) μέχρι ποσοστού 10% επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου που αφορά την κατασκευή, τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις του κτιρίου και τον περιβάλλοντα χώρο.

- Παροχή υπηρεσιών για λοιπές υποστηρικτικές μελέτες (περιβαλλοντικές, μουσειολογικές κλπ.) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 6.000 €
- Μελέτες ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων και ενεργειακές επιθεωρήσεις για εφαρμογή συστημάτων Α.Π.Ε. μέχρι το ποσό των 1.000 €.
- Μελέτες και πιστοποίηση συστημάτων ποιότητας (ISO) σωρευτικά μέχρι του ποσού των 2.500 €

**4.3** Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες η αγορά μεταφορικών μέσων (εκτός ειδικών πλήρως αιτιολογημένων περιπτώσεων, π.χ. δαπάνες που αφορούν στην μετακίνηση ευπαθών ομάδων), οι λειτουργικές δαπάνες των υποδομών, η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού/παγίων εκτός αν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητα τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης, ο Φ.Π.Α. εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας (άρθρο 69 του Καν. 1303/2013 και άρθρο 17 της 110427/ΕΥΘΥ/1020/20-10-2016 (ΦΕΚ 3521/01-11-2016, τ.Β.) Απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού).

**4.4** Ειδικότερα, όσον αφορά στις πράξεις οι οποίες υλοποιούνται δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 651/2014 πρέπει να πληρείται ο χαρακτήρας κινήτρου και για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του υπό ενίσχυση σχεδίου, πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης από τους δικαιούχους. Έναρξη εργασιών ορίζεται «το πρώτο χρονικό διάστημα μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξης των εργασιών».

**4.5** Για τα έργα δημοσίου χαρακτήρα που υλοποιούνται από φορείς του δημοσίου, η δαπάνη εκπόνησης της σχετικής μελέτης μπορεί να είναι επιλέξιμη μόνο στην περίπτωση που ο φορέας, δεν διαθέτει την τεχνική επάρκεια να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην εκπόνησή της.

Επίσης, αν η τεχνική υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής δεν πληροί τις προδιαγραφές επάρκειας για τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη δημόσιας σύμβασης έργου ή μελέτης, ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του Ν.4412/2016 (Α' 147).

**4.6** Σε παρεμβάσεις που σχετίζονται με ενέργειες ανάδειξης και προβολής για την αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής, δεν δύναται να διατίθεται προς πώληση το σχετικό προϊόν, στο οποίο πρέπει να αναγράφεται ότι διανέμεται δωρεάν, σε περίπτωση που το ποσοστό στήριξης είναι 100%.

**4.7** Το ακίνητο στο οποίο θα υλοποιηθεί το έργο, θα πρέπει να είναι ελεύθερο βαρών (προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη) και να μην εκκρεμούν διεκδικήσεις τρίτων επ' αυτού (πιστοποιητικό βαρών και μη διεκδικήσεων αντίστοιχα). Κατ' εξαίρεση, στις ακόλουθες περιπτώσεις είναι δυνατή η ύπαρξη εγγεγραμμένων βαρών όταν:

- η επενδυτική πρόταση αφορά στην τοποθέτηση εξοπλισμού ή ήπιες ενέργειες που δεν συνδέονται μόνιμα και σταθερά με το ακίνητο,
- η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου που χορηγήθηκε μετά από φυσική καταστροφή,

- η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου για την υλοποίηση της πρότασης.

Σε περίπτωση πράξεων που περιλαμβάνουν υποδομές απαιτούνται αποδεικτικά ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου, ή μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση ή προσύμφωνο τουλάχιστον για δεκαπέντε (15) έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης, επί του γηπέδου ή του αγροτεμαχίου στο οποίο πραγματοποιούνται οι επενδύσεις. Σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, χωρίς επέμβαση στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου ή/και υλοποίησης μικρών βοηθητικών κτισμάτων εντός του οικοπέδου, τουλάχιστον εννέα (9) έτη από την δημοσιοποίηση της πρόσκλησης.

- 4.8** Κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης, γίνονται δεκτά προσύμφωνα μίσθωσης/παραχώρησης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου, ενώ τα συμφωνητικά θα πρέπει να προσκομίζονται πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης της πράξης. Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών, δηλαδή της ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η 30 Ιουνίου 2023.

*Η ολοκλήρωση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της πράξης θεωρείται η κατάθεση του τελικού αιτήματος πληρωμής του έργου στην ΟΤΔ.*

*Η μη τήρηση των παραπάνω, επιφέρει την ανάκληση ένταξης της πράξης, αυτομάτως, από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου, ενώ σε περίπτωση που έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, αυτή επιστρέφεται εντόκως, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.*

- 4.9** Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.
- 4.10** Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ 3521/01.11.2016) τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2014) Υπουργικής Απόφασης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».
- 4.11** Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω αναφερόμενη Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι αναγκαίο να υποβληθούν στοιχεία που συνάδουν με τα εξής:

(1) Το γεγονός ότι οι τοπικές αρχές αναθέτουν μία δημόσια υπηρεσία σε έναν εσωτερικό πάροχο (ακόμη και αν είχαν την ελευθερία να αναθέσουν την υπηρεσία αυτή σε τρίτους) δεν αποκλείει ενδεχόμενη νόθευση του ανταγωνισμού. Ωστόσο, πιθανή νόθευση του ανταγωνισμού αποκλείεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) μία συγκεκριμένη υπηρεσία υπόκειται σε νόμιμο μονοπώλιο (που συστάθηκε σύμφωνα με το δίκαιο της Ε.Ε.),

(β) το νόμιμο μονοπώλιο δεν αποκλείει μόνο τον ανταγωνισμό στην αγορά, αλλά και για την αγορά, υπό την έννοια ότι αποκλείει κάθε δυνατό ανταγωνιστή από το να καταστεί ο αποκλειστικός πάροχος την εν λόγω υπηρεσία,

(γ) η υπηρεσία δεν βρίσκεται σε ανταγωνισμό με άλλες υπηρεσίες και

(δ) ο πάροχος υπηρεσιών δεν μπορεί να δραστηριοποιηθεί (λόγω κανονιστικών ή καταστατικών περιορισμών) σε οποιαδήποτε άλλη απελευθερωμένη αγορά (είτε γεωγραφική αγορά είτε αγορά προϊόντος) ή, εάν δραστηριοποιείται σε μια άλλη αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό, αποκλείεται η διεπιδότηση, γεγονός που προϋποθέτει ότι χρησιμοποιούνται ξεχωριστοί λογαριασμοί, κατανέμονται δαπάνες και έσοδα με κατάλληλο τρόπο και η δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για την υπηρεσία και υπόκειται στο νομικό μονοπώλιο δεν μπορεί να ωφελήσει άλλες δραστηριότητες.

(2) Εφόσον αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί, τότε πρέπει να εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές. Βάσει της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, ορισμένες δραστηριότητες έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ειδικότερα, όταν ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, η δράση δεν έχει παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες διασυννοριακών επενδύσεων ή εγκατάστασης και υπάρχει το πολύ ένας αμελητέος αντίκτυπος στις αγορές και στους καταναλωτές σε γειτονικά κράτη – μέλη.

**4.12** Ως μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων πράξεων ορίζεται το ποσό των **600.000,00 €**. Για πράξεις που αφορούν άυλες ενέργειες ο συνολικός προϋπολογισμός δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των **50.000,00 €** για έργα δημοσίου χαρακτήρα. Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις οι οποίες δεν αφορούν στη δημιουργία υποδομών ή σε επενδύσεις.

**4.13** Οποιαδήποτε αύξηση του κόστους της πράξης, βαρύνει αποκλειστικά και μόνο το δικαιούχο, εκτός των περιπτώσεων που αυτή ανακύπτει από σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις όπως αύξηση συντελεστών ΦΠΑ, αύξηση των τιμολογίων των δημοσίων έργων, με την επιφύλαξη του ανώτατου συνολικού κόστους ανά δράση.

#### **4.14 Έργα με έσοδα**

Προκειμένου να καθοριστούν τα δυνητικά «καθαρά έσοδα» που παράγει η πράξη μετά την ολοκλήρωσή της και ενδεχομένως και κατά τη διάρκεια υλοποίησής της, διενεργείται από τον δικαιούχο χρηματοοικονομική ανάλυση σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες που είναι συνημμένες στην παρούσα πρόσκληση Ο\_Ε.Ι\_4 «Οδηγίες για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για Πράξεις των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020»).

#### **4.15 Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας**

Αφορά μόνο στην περίπτωση της υποδράσης 19.2.5.1, όπου βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση μίας πράξης εντός της υποδράσης είναι η ύπαρξη και εξυπηρέτηση μεταποιητικών μονάδων (τουλάχιστον μίας) που δραστηριοποιούνται στην περιοχή εφαρμογής του ΤΠ, παράλληλα με την εξυπηρέτηση του συνόλου των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

#### **4.16 Δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους**

Δεν αφορά στις παρούσες δράσεις

## 5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

- 5.1** Η αίτηση στήριξης υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣΑΑ ([www.opsaa.gr/RDIIS](http://www.opsaa.gr/RDIIS)) συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται **κωδικός πρόσβασης στο ΟΠΣΑΑ**.

Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣΑΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/νση του ΟΠΕΚΕΠΕ ([www.opekepe.gr](http://www.opekepe.gr)), στον σύνδεσμο «ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ».

Η προθεσμία υποβολής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 60 ημερών από την δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Τα δικαιολογητικά/έγγραφα για τα οποία είναι υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή, εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΝΑΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης». Τα δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά εμφανίζονται στο ΟΠΣΑΑ με την ένδειξη: «ΟΧΙ» στο πεδίο: «Υποχρέωση επισύναψης». Το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών για κάθε υποδράση αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Οδηγού Διοικητικού Ελέγχου στα συνημμένα της παρούσας πρόσκλησης.

Επιπλέον, η υπογεγραμμένη αίτηση στήριξης και όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά (Παράρτημα Ι Οδηγού Διοικητικού Ελέγχου: Πίνακας Δικαιολογητικών-Στήλη Επισύναψη στο Φυσικό Φάκελο) υποβάλλονται εντύπως στην ΟΤΔ «Αναπτυξιακή Πάρονας. Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ», στη διεύθυνση Λεωνίδιο Αρκαδίας, ΤΚ 22300.

Η ΟΤΔ έχει την δυνατότητα να ζητήσει, εκτός περιπτώσεων αυτεπάγγελτης αναζήτησης δικαιολογητικών, σε πρωτότυπο, ένα δικαιολογητικό για το οποίο αμφιβάλλει για την γνησιότητά του, ή τα σχέδια σε ηλεκτρονική μορφή, στο αρχικό λογισμικό που παρήχθησαν.

- 5.2** Για δράσεις που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση τα εξής στοιχεία:
- Εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας καταδεικνύεται ότι οι εν λόγω υποδομές αποτελούν «φυσικό μονοπώλιο», καθώς έχει ανατεθεί μόνο στους εν λόγω φορείς η αρμοδιότητα κατασκευής των σχετικών έργων. Η προσκόμιση της εθνικής νομοθεσίας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης περί απουσίας άμεσου ανταγωνισμού για τις συγκεκριμένες υποδομές και περί αμελητέας ιδιωτικής χρηματοδότησης στον τομέα των υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Όσον αφορά στην προϋπόθεση περί υποδομής που δεν είναι σχεδιασμένη να ευνοεί επιλεκτικά μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο αλλά παρέχει οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της, είναι αναγκαίο από τις αιτήσεις χρηματοδότησης και τα συνοδευτικά έγγραφα να διασφαλίζεται ότι τα προς ένταξη έργα εξυπηρετούν μια γεωγραφική περιοχή στο σύνολό της, προκειμένου να παρέχονται οφέλη για το σύνολο της κοινωνίας και να διασφαλίζεται η αποτροπή της εύνοιας συγκεκριμένης επιχείρησης ή κλάδου δραστηριότητας.

- 5.3 Ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: 14 Μαΐου 2018**

**Ημερομηνία λήξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: 31 Ιουλίου 2018**

Ημερομηνία υποβολής, της υπογεγραμμένης αίτησης στήριξης και όλων των συνημμένων δικαιολογητικών/εγγράφων, στην ΟΤΔ: Αναπτυξιακή Πάρνωνας. Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ: **εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία οριστικοποίησης της αίτησης στήριξης στο ΟΠΣΑΑ**. Σε περίπτωση τροποποίησής της, λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία της τελευταίας οριστικοποίησης της αίτησης στήριξης.

**Δεν θα γίνονται δεκτές** αιτήσεις στήριξης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣΑΑ.

#### **5.4** Ειδικότερα, **η ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΑΑ**, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Αίτηση Στήριξης (Συμπληρώνεται η ηλεκτρονική φόρμα του πληροφοριακού συστήματος ΟΠΣΑΑ).
- Απαιτούμενα δικαιολογητικά ανάλογα με την υποδράση και είδος της πρότασης, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του συνημμένου **Οδηγού Διοικητικού Ελέγχου**. (σε **μορφή αρχείου τύπου pdf.**)

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει πως η αίτηση στήριξής τους, υποβλήθηκε επιτυχώς στην ημερομηνία ..... και έλαβε τον κωδικό .....

Επιπλέον της ηλεκτρονικής υποβολής, **αποστέλλονται ταχυδρομικά στην ΟΤΔ**, το αποδεικτικό κατάθεσης της ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης στο ΟΠΣΑΑ, η αίτηση στήριξης αρμοδίως υπογεγραμμένη (σύμφωνα με το υπόδειγμα που επισυνάπτεται στην παρούσα πρόσκληση) και τα λοιπά δικαιολογητικά, όπως αυτά αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Οδηγού Διοικητικού Ελέγχου: Πίνακας Δικαιολογητικών-Στήλη Επισύναψη στο Φυσικό Φάκελο.

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίησή της είναι αποκλειστική ευθύνη των αιτούντων.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

#### **5.5** Διόρθωση – ανάκληση αιτήσεων στήριξης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνημμένα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται, κατά περίπτωση, στο ΟΠΣΑΑ.

Εφόσον η διόρθωση αφορά και σε δικαιολογητικά που έχουν ήδη υποβληθεί σε έντυπη μορφή, αυτά αποστέλλονται εκ νέου στην ΟΤΔ για την αντικατάστασή τους.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύνανται να ανακαλέσουν την αίτηση στήριξης συνολικά ή εν μέρει μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. 809/2014. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

## 6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

**6.1** Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ και η αξιολόγηση είναι συγκριτική.

Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου δύνανται να ζητηθεί, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, εντός **δεκαπέντε (15) ημερών** από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, προβλέπονταν στην πρόσκληση, εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης και διορθώνουν προφανή σφάλματα της αίτησης στήριξης ή/και των δικαιολογητικών που τη συνοδεύουν.

Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

Σε κάθε περίπτωση υποβάλλονται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινίσεις, για τα οποία ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική τους υποβολή τους και ταυτόχρονα ο δικαιούχος ενημερώνει με υπογεγραμμένη επιστολή υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινίσεων, την ΟΤΔ, εντός της οριζόμενης από την πρόσκληση προθεσμίας. Τα συμπληρωματικά στοιχεία και οι διευκρινίσεις στοιχείων, για τα οποία δεν ορίζεται ως υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή τους στο ΟΠΣΑΑ, υποβάλλονται συνημμένα της υπογεγραμμένης επιστολής υποβολής και συμπληρώνουν τον φάκελο της αίτησης στήριξης.

**6.2** Στη συνέχεια οι αιτήσεις βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής και προσδιορίζεται ο συνολικός εγκρινόμενος προϋπολογισμός και το ισχύον ποσοστό στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη και το «εύλογο κόστος» των προτεινόμενων δαπανών, όπου απαιτείται.

Με βάση τα ως άνω αποτελέσματα συντάσσεται πίνακας αποτελεσμάτων, στον οποίο περιλαμβάνονται οι παραδεκτές – βαθμολογηθείσες και οι μη παραδεκτές αιτήσεις στήριξης. Οι παραδεκτές αιτήσεις κατατάσσονται με φθίνουσα βαθμολογική σειρά, ανά υποδράση. Στον πίνακα κατάταξης περιλαμβάνονται:

1. οι αιτήσεις που κρίνονται παραδεκτές προς στήριξη, των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη από τριάντα (30) πλην της υποδράσης 19.2.4.4, όπου η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη από σαράντα (40).
2. το οικονομικό αντικείμενο των αιτήσεων, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.

3. οι αιτήσεις οι οποίες, πληρούν μεν τα απαιτούμενα κριτήρια, αλλά δεν κρίνονται καταρχήν παραδεκτές, λόγω εξάντλησης της διατιθέμενης δημόσιας δαπάνης της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη υποδράση.

4. οι αιτήσεις που κρίνονται μη παραδεκτές προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους.

Αρχικά ελέγχεται η εμπρόθεσμη υποβολή, η πληρότητα και η συμμόρφωση των υποβληθεισών αιτήσεων ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, σύμφωνα με τον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης».

Στη συνέχεια οι αιτήσεις βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής σύμφωνα με τον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης» και προσδιορίζεται το ποσό και ποσοστό στήριξης.

Τα αποτελέσματα αποτυπώνονται σε κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου κριτηρίων επιλογής, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

**6.3** Ακολουθώντας η ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου πραγματοποιεί δειγματοληπτικό έλεγχο και η ΟΤΔ, δημοσιοποιεί τον τελικό πίνακα αποτελεσμάτων. Ο τελικός πίνακας αποτελεσμάτων συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

Οι αιτήσεις που κρίνονται παραδεκτές προς στήριξη, σύμφωνα με το σημείο 1 της παραγράφου 6.2, εντάσσονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με την παράγραφο 6.4.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει για το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου (θετικό ή αρνητικό). Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα είναι αρνητικό, το αυτοματοποιημένο email παραπέμπει τους δυνητικούς υποψηφίους στο σύνδεσμο του ΟΠΣΑΑ ώστε να ενημερωθούν για τους λόγους απόρριψης καθώς και για το δικαίωμα, την προθεσμία και τόπο υποβολής της προσφυγής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι έχουν δικαίωμα ενδικοφανούς προσφυγής κατά του τελικού Πίνακα Αποτελεσμάτων, η οποία υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΑΑ. Το αποδεικτικό κατάθεσης αποστέλλεται στην ΟΤΔ. Η προσφυγή υποβάλλεται εντός 15 ημερών από την κοινοποίηση στον δικαιούχο, του τελικού Πίνακα Αποτελεσμάτων και εξετάζεται από επιτροπή προσφυγών της ΟΤΔ.

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης των προσφυγών από την επιτροπή προσφυγών, συντάσσεται ο τελικός πίνακας κατάταξης της αρχικής αξιολόγησης και εγκρίνεται, με απόφαση της ΕΔΠ CLLD/LEADER, με τις τελικά επιλεγμένες αιτήσεις στήριξης.

Η ΟΤΔ ενημερώνει ατομικά όλους τους αιτούντες για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των προσφυγών, με απόδειξη παραλαβής.

**6.4** Για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη εκδίδεται απόφαση ένταξης πράξεων, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Καν. (ΕΕ) 1303/2013. Η **έκδοση απόφασης ένταξης** της πράξης (συνημμένο υπόδειγμα) πραγματοποιείται στο ΟΠΣΑΑ με ευθύνη της ΕΥΔ (ΕΠ) της

Περιφέρειας Πελοποννήσου και δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις. Η εν λόγω απόφαση εκδίδεται από τον Περιφερειάρχη Πελοποννήσου.

Η ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου δημιουργεί στο ΟΠΣΑΑ το σχέδιο απόφασης ένταξης, συσχετίζοντας την πράξη ή τις πράξεις που περιλαμβάνονται σε αυτή. Μετά την έκδοση της απόφασης, τα στοιχεία της (αριθ. και ημερομηνία πρωτοκόλλου, ΑΔΑ) καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ.

Η ΟΤΔ αποστέλλει στους δικαιούχους την Απόφαση Ένταξης, η οποία ενέχει ισχύ σύμβασης μεταξύ του δικαιούχου και της ΟΤΔ, ταχυδρομικά, με απόδειξη παραλαβής και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

Είναι δυνατό για μια πράξη να αρθεί η ένταξή της από το ΠΑΑ 2014-2020 λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσής της ή μη τήρησης των όρων της σχετικής Απόφασης Ένταξης Πράξης, καθώς και η διασφάλιση του δικαιώματος των δικαιούχων να αποσύρουν, ανά πάσα, στιγμή την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

## 7. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

**7.1** Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των αιτήσεων στήριξης και άλλες διευκρινίσεις υπεύθυνοι είναι οι κ.κ. Μαρία Μπούζιου και Μιχαήλ Ζώταλης, τηλέφωνο 27570-22807, e-mail: [leader@parnonas.gr](mailto:leader@parnonas.gr),

**7.2** Περαιτέρω πληροφορίες για το ΠΑΑ 2014-2020, το σύστημα διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο ΠΑΑ 2014-2020, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των αιτήσεων στήριξης, βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση [www.agrotikianaptixi.gr](http://www.agrotikianaptixi.gr) ή στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ Πάρνωνας [www.parnonas.gr](http://www.parnonas.gr). Ο ανωτέρω διαδικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΟΤΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το ΠΑΑ 2014-2020 και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

**7.3** Η ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 και η ΟΤΔ Αναπτυξιακή Πάρνωνας. Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ, μεριμνούν για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου και ηλεκτρονικά, της πρόσκλησης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Επιπλέον, η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και της ΟΤΔ ή/και του ΕΣΠΑ και κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησής της.

Για τις περιπτώσεις δικαιούχων που έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα υλοποίησης των προκηρυσσόμενων μέτρων/υπομέτρων/δράσεων, η πρόσκληση αποστέλλεται σε αυτούς και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ και της ΟΤΔ.

Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα των εμπλεκόμενων φορέων, είτε μέσω του διαδικτύου.

Η περίληψη της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος πρέπει κατ' ελάχιστον να δημοσιευθεί μία φορά σε μία εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας στην περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος.

Επίσης, ενδείκνυται η λήψη πρόσθετων μέτρων δημοσιοποίησης, όπως:

- οργάνωση ανοικτών ημερίδων ενημέρωσης,
- οργάνωση Γραφείου Υποστήριξης (Help Desk), ώστε να παρέχονται κατά ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο πληροφορίες προς τους δυνητικούς δικαιούχους.

**Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης  
Προγράμματος CLLD/LEADER**

**ΣΠΥΡΟΣ ΦΛΩΡΟΣ**

## **ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:**

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις [www.agrotikianaptixi.gr](http://www.agrotikianaptixi.gr) και [www.parnonas.gr](http://www.parnonas.gr).

- ΑΙΤΗΣΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
- ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (Περιέχει Κριτήρια Επιλεξιμότητας, Κριτήρια Επιλογής, Απαιτούμενα Δικαιολογητικά και Διευκρινίσεις επί αυτών)
- ΕΝΤΥΠΟ 1\_Στοιχεία Αιτούντος
- ΕΝΤΥΠΟ 2\_Υπεύθυνη Δήλωση
- ΕΝΤΥΠΟ 3\_Περιγραφή Πράξης
- ΕΝΤΥΠΟ 4\_Στοιχεία & Φωτογραφική Απεικόνιση
- ΕΝΤΥΠΟ 5\_Προϋπολογισμός Προτεινόμενης Πράξης
- ΕΝΤΥΠΟ 6\_Χρηματοοικονομική ανάλυση υπολογισμού καθαρών εσόδων
- ΕΝΤΥΠΟ 7\_Ερωτηματολόγιο ΚΕ Έργων Πολιτισμού
- ΕΝΤΥΠΟ 8\_Πίνακας αποτύπωσης αναγκαίων τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης της πράξης
- ΕΝΤΥΠΟ 9\_Πίνακας αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων της πράξης και του βαθμού προόδου αυτών
- ΕΝΤΥΠΟ 10\_Πίνακας Συμμόρφωσης της προτεινόμενης πράξης με τις κατευθύνσεις της ΚΥΑ Έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Επιπτώσεων του ΠΑΑ 2014-2020
- ΕΝΤΥΠΟ 11\_Τεκμηρίωση Διαχειριστικής Επάρκειας
- ΕΝΤΥΠΟ 12\_Σπουδαιότητα Περιοχής
- ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ Φακέλου Έργου\_N.4412/2016
- ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ Μελέτης Συνολικής Θεώρησης Αισθητικής & Λειτουργικής Αναβάθμισης ή Ανάδειξης Οικισμών ή Τμήματος Αυτών
- ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Προγραμματικών συμβάσεων Διαδημοτικής ή Διαβαθμιδικής σύμβαση άρθρου 99Ν 3852/2010
- ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Σχεδίου Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα
- ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Επιστολής Συμπληρωματικών Στοιχείων
- ΟΔΗΓΙΕΣ Αρχική Αξιολόγηση της Ύπαρξης Κρατικής Ενίσχυσης στην Πράξη
- ΟΔΗΓΙΕΣ Συμπλήρωσης Εντύπου\_11\_Εκτίμηση Διαχειριστικής Ικανότητας
- ΟΔΗΓΙΕΣ Συμπλήρωσης Εντύπου\_13\_Υπολογισμός Καθαρών Εσόδων Πράξεων
- ΟΔΗΓΙΕΣ Εξασφάλισης Προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ)

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο ΠΑΑ αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων :

### 1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρούν την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.
- (ii) Να τηρούν τους όρους ή περιορισμούς που τίθενται, από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020 όπως ισχύει κάθε φορά, από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης (ΥΑ 13215/30-11-2017, ΦΕΚ 4285/Β' /8-12-2017).

### 2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν τους όρους της Απόφασης Ένταξης και τις υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από το άρθρο 20 της ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β' /8-12-2017).
- (ii) Να τηρούν το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της πράξης, όπως αυτό αποτυπώνεται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Σε περιπτώσεις που οι οριστικές μελέτες και τα τεύχη δημοπράτησης, δεν έχουν υποβληθεί με την αίτηση στήριξης, τότε θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός εξαμήνου από την Απόφαση Ένταξης του έργου, ενώ δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του προϋπολογισμού της προτεινόμενης πράξης που περιλήφθηκε στην αίτηση στήριξης. Σε αντίθετη περίπτωση ανακαλείται η απόφαση ένταξης της πράξης.

Οι δικαιούχοι οφείλουν να υποβάλλουν τουλάχιστον ένα αίτημα πληρωμής, εντός ενός έτους από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης της πράξης, ύψους τουλάχιστον 10%, της Δημόσιας Δαπάνης της πράξης. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Οι δικαιούχοι οφείλουν να ολοκληρώσουν το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, το πολύ, τριών (3) ετών από την στιγμή της ένταξης. Σε κάθε περίπτωση μέχρι την 30-06-2023.

Σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει παράταση του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος της πράξης, η οποία εγκρίνεται από τις ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου και δεν μπορεί να υπερβαίνει την 30-06-2023 και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την αρχική καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης μιας πράξης μπορεί να παραταθεί για έξι (6) ακόμα μήνες, μετά από έγκριση της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από με αιτιολογημένη αίτηση του δικαιούχου προς αυτή. Σε κάθε περίπτωση οι παραπάνω παρατάσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν την 30-06-2023.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των έργων δύνανται να επιφέρουν την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών,

αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της εν λόγω πράξης ή τροποποίηση της απόφασης ένταξης στην οποία περιλαμβάνονταν (όταν η απόφαση ένταξης αφορά πολλές πράξεις).

- (iii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iv) Να λαμβάνουν έγκριση από την ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων και τροποποίησης της νομικής δέσμευσης σε έργα που δεν εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις. *Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής. Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.*
- (v) Να ενημερώνουν έγκαιρα την ΟΤΔ σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, για την υλοποίησή της και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο του μέτρου/υπομέτρου/δράσης ή/και τις απαιτήσεις της/ου ΟΤΔ.
- (vi) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του ΟΠΣΑΑ με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιούν και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και των δεικτών.
- (vii) Να διασφαλίζουν την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΑΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις.
- (viii) Να παράσχουν στη διαχειριστική αρχή και/ή στους εξωτερικούς αξιολογητές του ΠΑΑ ή άλλους φορείς που έχουν εξουσιοδοτηθεί να εκτελούν καθήκοντα για λογαριασμό της, όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων.
- (ix) Για έργα κατασκευής δικτύων ύδρευσης / αποχέτευσης & επεξεργασίας λυμάτων οι δικαιούχοι των πράξεων που θα ενταχθούν πρέπει να τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς και να προβαίνουν σε κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων, ώστε να διασφαλιστεί ότι «η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες».

### 3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην ΟΤΔ μέσω των αιτήσεων πληρωμής.
- (ii) Να υποβάλλουν (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην ΟΤΔ, μετά την ολοκλήρωση της πράξης:

α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.

β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστό (flat rate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΠΑΑ, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.

Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

(iii) Σε περίπτωση που απαιτείται ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου, σε ότι αφορά τη πράξη, αυτή μπορεί να προέρχεται από ίδια κεφάλαια ή τραπεζικό δανεισμό ή/και συνδυασμό τους. Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής δύναται να τεκμηριώνεται, είτε με υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου, είτε με σχετικό τραπεζικό έγγραφο.

#### 4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

(i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ, Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του ΠΑΑ, ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου, ΟΠΕΚΕΠΕ, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(ii) Να αποδέχονται επιτόπιες επισκέψεις από την ΟΤΔ και τους αρμόδιους με την υλοποίηση της πράξης φορείς και επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.

(iii) Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

Για όλες τις πράξεις που υλοποιούνται στα πλαίσια της παρούσας πρόσκλησης, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή να μην επέλθει:

- ✓ παύση ή μετεγκατάσταση της δραστηριότητας εκτός της περιοχής του τοπικού προγράμματος

- ✓ αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
- ✓ ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους. Ως ενδεικτική περίπτωση ουσιαστικής μεταβολής αναφέρεται και η διαπίστωση περί πλημμελούς συντήρησης των έργων από τους δικαιούχους, με αποτέλεσμα αυτά να μην είναι πλέον λειτουργικά,.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται κάθε έτος και στα πλαίσια της διάρκειας των μακροχρονίων υποχρεώσεων τους, να αποστέλλουν ηλεκτρονικά ή εγγράφως στην ΟΤΔ, αποδεικτικά τήρησης των μακροχρονίων υποχρεώσεών τους, έως τις 31-12-2023 και στο μετέπειτα χρονικό διάστημα των μακροχρονίων υποχρεώσεων τους στην ΕΥΔ (ΕΠ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων ελέγχεται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

## 5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχονται ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 111 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 95/46/EK και του Καν. (ΕΚ) 45/2001 περί προστασίας των δεδομένων.
- (ii) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης/δημοσιότητας που προβλέπονται στο άρθρο 25 της ΥΑ13215/30-11-2017 (ΦΕΚ 4285/Β' /8-12-2017), όπως ισχύει και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΥΔ ΠΑΑ που αναφέρονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014-2020 ή/και της ΟΤΔ.

## 6. ΑΠΟΔΟΧΗ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Να αποδέχονται ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχουν δηλωθεί στην αίτηση στήριξης επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών.

## 7. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η μη τήρηση των υποχρεώσεων της απόφασης ένταξης, δύναται να επιφέρει την ανάκληση της απόφασης ένταξης και την επιβολή των διατάξεων για την ανάκτηση των ποσών ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων.

Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ' ολοκλήρου.

Επιπλέον, ο δικαιούχος που δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση, αποκλείεται από το υπομέτρο 19.2 για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. (ΕΕ) 640/2014.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός (1) Καλλικράτη	Γεωγραφικός κωδικός (2) ΟΠΣ	Χαρακτηρισμός Περιοχής
Αркаαδίας	Βόρειας Κυνουρίας	Δημοτική Κοινότητα Άστρους	40020001	GR25200301	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίας Σοφίας	40020002	GR25200302	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Ανδρέου	40020003	GR25200303	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Γεωργίου	40020004	GR25200304	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Πέτρου	40020005	GR25200305	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Βερβένων	40020006	GR25200306	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Δολιανών	40020007	GR25200307	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ελάτου	40020008	GR25200308	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Καράτουλα Κυνουρίας	40020009	GR25200309	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Καστανίτσης	40020010	GR25200310	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Καστρίου	40020011	GR25200311	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κορακοβουνίου	40020012	GR25200312	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κουτρούφων	40020013	GR25200313	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Μελιγούς	40020014	GR25200314	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Μεσορράχης	40020015	GR25200315	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Νέας Χώρας	40020016	GR25200316	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ξηροπηγάδου	40020017	GR25200317	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Παραλίου Άστρους	40020018	GR25200318	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Περδικόβρυσης	40020019	GR25200319	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πλατάνας	40020020	GR25200320	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πλατάνου	40020021	GR25200321	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πραστού	40020022	GR25200322	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Σιταίνης	40020023	GR25200323	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Στόλου	40020024	GR25200324	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Χαράδρου	40020025	GR25200325	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ωργιάς	40020026	GR25200326	ορεινή
	Μεγαλόπολης	Τοπική Κοινότητα Ακόβου	40040302	GR25202102	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αναβρυτού	40040303	GR25202103	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ανεμοδουρίου	40040304	GR25202104	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Βελιγοστής	40040305	GR25202105	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Βουτσάρα	40040306	GR25202105	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Γιανναίων	40040307	GR25202107	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Γραικού	40040308	GR25202108	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Δυρραχίου	40040309	GR25202109	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ελληνίτσης	40040310	GR25202110	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Καμάρας	40040311	GR25202111	ορεινή

		Τοπική Κοινότητα Λεονταρίου	40040301	GR25202101	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Λεπτινίου	40040312	GR25202112	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Νεοχωρίου Φαλαισίας	40040313	GR25202113	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πετρίνας	40040314	GR25202114	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ποταμιάς	40040315	GR25202115	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Ρουσίου	40040316	GR25202116	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Σκορτσινού	40040317	GR25202117	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Σουλαρίου	40040318	GR25202118	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Τουρκολέκα	40040319	GR25202119	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Φαλαισίας	40040320	GR25202120	ορεινή
	Νότιας Κυνουρίας	Τοπική Κοινότητα Κοσμά	40050201	GR25202301	ορεινή
		Δημοτική Κοινότητα Λεωνιδίου	40050101	GR25201301	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Βασιλείου Κυνουρίας	40050102	GR25201302	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Βλησιδιάς	40050103	GR25201303	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κουνουπιάς	40050104	GR25201304	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Μαρίου	40050105	GR25201305	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Παλαιοχωρίου	40050106	GR25201306	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πελετών	40050107	GR25201307	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πηγαδίου	40050108	GR25201308	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πλατανακίου	40050109	GR25201309	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πουλίθρων	40050110	GR25201310	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πραγματευτή	40050111	GR25201311	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Τσιταλίων	40050112	GR25201312	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πέρα Μελάνων	40050302	GR25202002	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Σαπουνακαϊκών	40050303	GR25202003	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Τυρού	40050301	GR25202001	ορεινή
	Τρίπολης	Τοπική Κοινότητα Αγριακόννας	40010202	GR25200202	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αθηναίου	40010203	GR25200203	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Αμπελακίου	40010204	GR25200204	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αραχαμιτών	40010205	GR25200205	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ασέας	40010201	GR25200201	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Βαλτετσίου	40010206	GR25200206	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Δάφνης	40010207	GR25200207	ορεινή (Οικ. Παλαιοχωρίου)
		Τοπική Κοινότητα Δόριζα	40010208	GR25200208	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Καλτεζών	40010209	GR25200209	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κεραστάρη	40010210	GR25200210	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Μάναρη	40010211	GR25200211	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Μαυρογιάννη	40010212	GR25200212	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Παλαιοχούνης	40010213	GR25200213	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πάπαρη	40010214	GR25200214	μειονεκτική

		Τοπική Κοινότητα Αγίας Βαρβάρας	40010602	GR25201602	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αλεποχωρίου	40010603	GR25201603	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Βλαχοκερασέας	40010601	GR25201601	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Βουρβούρων	40010604	GR25201604	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κερασιάς	40010605	GR25201605	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κολλινών	40010606	GR25201606	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πηγαδακίων	40010607	GR25201607	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αλέας	40010702	GR25201702	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Βουνού	40010703	GR25201703	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Γαρέας	40010704	GR25201704	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Επισκοπής	40010705	GR25201705	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Καμαρίου	40010706	GR25201706	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Κανδάλου	40010707	GR25201707	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κερασίτσης	40010708	GR25201708	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Λιθοβουνίων	40010709	GR25201709	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Μαγούλας	40010710	GR25201710	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Μανθυρέας	40010711	GR25201711	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Μαυρικού	40010712	GR25201712	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ριζών	40010713	GR25201713	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Σταδίου	40010701	GR25201701	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Στρίγκου	40010714	GR25201714	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Τζίβα	40010715	GR25201715	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Ψηλής Βρύσης	40010716	GR25201716	ορεινή
Αργολίδας	Αργούς-Μυκηνών	Τοπική Κοινότητα Δαλαμανάρας	41020102	GR25100202	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Ελληνικού	41020103	GR25100203	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ήρας	41020104	GR25100204	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Ινάχου	41020105	GR25100205	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Κεφαλαρίου	41020106	GR25100206	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Κουρτακίου	41020107	GR25100207	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Λάλουκα	41020108	GR25100208	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Πυργέλλας	41020109	GR25100209	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Αχλαδοκάμπου	41020301	GR25101601	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ανδρίτσης	41020502	GR25100902	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κιβερίου	41020503	GR25100903	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Μύλων	41020501	GR25100901	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Σκαφιδακίου	41020504	GR25100904	πεδινή
		Δημοτική Κοινότητα Νέας Κίου	41020801	GR25101301	πεδινή
	Επιδάυρου	Δημοτική Κοινότητα Ασκληπιείου	41030101	GR25100401	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου	41030102	GR25100402	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Αδαμίου	41030103	GR25100403	μειονεκτική

		Τοπική Κοινότητα Αρκαδικού	41030104	GR25100404	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Αρχαίας Επιδαύρου	41030201	GR25100501	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Δημαίνης	41030202	GR25100502	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Νέας Επιδαύρου	41030203	GR25100503	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Τραχειάς	41030204	GR25100504	μειονεκτική
		Δημοτική Κοινότητα Ερμιόνης	41040201	GR25100601	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Ηλιοκάστρου	41040202	GR25100602	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Θερμησίας	41040203	GR25100603	μειονεκτική
		Δημοτική Κοινότητα Κρανιδίου	41040101	GR25100801	πεδινή
		Δημοτική Κοινότητα Πορτοχελίου	41040104	GR25100804	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Διδύμων	41040102	GR25100802	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Κοιλιάδος	41040103	GR25100803	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Φούρνων	41040105	GR25100805	μειονεκτική
	Ναυπλίων	Δημοτική Κοινότητα Τολού	41010205	GR25100305	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Ασίνης	41010202	GR25100302	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Δρεπάνου	41010201	GR25100301	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Ιρίων	41010203	GR25100303	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Καρνεζαΐκων	41010204	GR25100304	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Αγίας Τριάδας	41010301	GR25101101	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Ανυφίου	41010302	GR25101102	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Αραχναίου	41010303	GR25101103	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αργολικού	41010304	GR25101104	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Ηραίου	41010305	GR25101105	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Μάνεση	41010306	GR25101106	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Μιδέας	41010307	GR25101107	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Παναρίτη	41010308	GR25101108	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Πουλλακίδας	41010309	GR25101109	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Αρίας	41010102	GR25100102	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Λευκακίων	41010103	GR25100103	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Πυργιωτίκων	41010104	GR25100104	μειονεκτική
		Δημοτική Κοινότητα Νέας Τίρυνθας	41010401	GR25101401	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Αδριανού	41010402	GR25101402	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Νέου Ροεινού	41010403	GR25101403	πεδινή
Λακωνίας	Ανατολικής Μάνης	Τοπική Κοινότητα Δρυμού	43020202	GR25400202	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Έξω Νυμφίου	43020203	GR25400203	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κοκκάλας	43020204	GR25400204	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κότρωνα	43020201	GR25400201	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Λαγίας	43020205	GR25400205	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πυρρίχου	43020206	GR25400206	ορεινή
		Δημοτική Κοινότητα Γυθείου	43020101	GR25400601	πεδινή



	Τοπική Κοινότητα Αγίου Βασιλείου	43020102	GR25400602	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Αιγίων	43020103	GR25400603	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Δροσοπηγής	43020104	GR25400604	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Καλυβίων	43020105	GR25400605	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Καρβελά	43020106	GR25400606	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Καρυουπόλεως	43020107	GR25400607	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Κονακίων	43020108	GR25400608	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Κρήνης	43020109	GR25400609	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Λυγερέα	43020110	GR25400610	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Μαραθέας	43020111	GR25400611	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Μυρσίνης	43020112	GR25400612	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Νεοχωρίου	43020113	GR25400613	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Πλατάνου	43020114	GR25400614	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Σιδηροκάστρου	43020115	GR25400615	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Σκαμνακίου	43020116	GR25400616	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Σκουταρίου	43020117	GR25400617	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Χωσιαρίου	43020118	GR25400618	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Αλίκων	43020302	GR25401602	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Άνω Μπουλαριών	43020303	GR25401603	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Αρεοπόλεως	43020301	GR25401601	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Βάθειας	43020304	GR25401604	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Βάχου	43020305	GR25401605	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Γέρμας	43020306	GR25401606	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Γερολιμένος	43020307	GR25401607	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Δρυάλου	43020308	GR25401608	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Καρέας	43020309	GR25401609	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Κελεφά	43020310	GR25401610	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Κοΐτας	43020311	GR25401611	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Κούνου	43020312	GR25401612	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Κρυονερίου	43020313	GR25401613	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Μίνας	43020314	GR25401614	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Νέου Οιτύλου	43020315	GR25401615	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Οιτύλου	43020316	GR25401616	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Πύργου Διρού	43020317	GR25401617	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Τσικκαλιών	43020318	GR25401618	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Αγίου Νικολάου	43020401	GR25401901	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Αρχοντικού	43020402	GR25401902	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Καστανιάς	43020403	GR25401903	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Κόκκινων Λουριών	43020404	GR25401904	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Μελίσσης	43020405	GR25401905	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Μελιτίνης	43020406	GR25401906	ορεινή

		Τοπική Κοινότητα Παλαιόβρυσης	43020407	GR25401907	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πετρίνας	43020408	GR25401908	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Προσηλίου	43020409	GR25401909	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Σελεγουδίου	43020410	GR25401910	ορεινή
	Ελαφονήσου	Ψευδοδημοτική Κοινότητα Ελαφονήσου	43030000	GR25402101	νησιωτική
	Ευρώτα	Τοπική Κοινότητα Αλεποχωρίου	43040302	GR25400502	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Γερακίου	43040301	GR25400501	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Καλλιθέας	43040303	GR25400503	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Καρίτσης	43040304	GR25400504	μειονεκτική
		Δημοτική Κοινότητα Βλαχιώτη	43040201	GR25400701	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Ιωάννη	43040202	GR25400702	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Αστερίου	43040203	GR25400703	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Γλυκόβρυσης	43040204	GR25400704	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Γουβών	43040205	GR25400705	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Έλους	43040206	GR25400706	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Μυρτέας	43040207	GR25400707	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Βασιλακίου	43040402	GR25401002	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Δαφνίου	43040403	GR25401003	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κροκεών	43040401	GR25401001	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Λάγιου	43040404	GR25401004	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου Ζάρακος	43040501	GR25401401	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Απιδέα	43040502	GR25401402	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Κρεμαστής	43040503	GR25401403	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Νιάτων	43040504	GR25401404	μειονεκτική
		Δημοτική Κοινότητα Σκάλας	43040101	GR25401801	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Βρονταμά	43040102	GR25401802	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Γραμμούσης	43040103	GR25401803	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Λεήμονα	43040104	GR25401804	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Περιστερίου	43040105	GR25401805	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Στεφανιάς	43040106	GR25401806	πεδινή
	Μονεμβασιάς	Τοπική Κοινότητα Ασωπού	43050202	GR25400302	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Δαιμονιάς	43050203	GR25400303	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Παπαδιανικών	43050201	GR25400301	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Φοινικίου	43050204	GR25400304	μειονεκτική
		Δημοτική Κοινότητα Νεαπόλεως	43050301	GR25400401	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Γεωργίου	43050302	GR25400402	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Νικολάου Βοιών	43050303	GR25400403	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίων Αποστόλων	43050304	GR25400404	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Άνω Καστανέας	43050305	GR25400405	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Βελανιδίων	43050306	GR25400406	ορεινή



		Τοπική Κοινότητα Ελίκας	43050307	GR25400407	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κάμπου	43050308	GR25400408	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Καστανέας Επιδάουρου Λιμηράς	43050309	GR25400409	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Λαχίου	43050310	GR25400410	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Μεσοχωρίου	43050311	GR25400411	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Παντανάσσης	43050312	GR25400412	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Φαρακλού	43050313	GR25400413	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ιέρακος	43050402	GR25400802	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κυπαρισσίου	43050403	GR25400803	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Λαμποκάμπου	43050404	GR25400804	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ρειχέας	43050401	GR25400801	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Χάρακος	43050405	GR25400805	ορεινή
		Δημοτική Κοινότητα Μολάων	43050101	GR25401101	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Ελαίας	43050102	GR25401102	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Κουπιών	43050103	GR25401103	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Μεταμορφώσεως	43050104	GR25401104	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Πακίων	43050105	GR25401105	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Συκέας	43050106	GR25401106	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Αγγελώνας	43050502	GR25401202	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Δημητρίου Μονεμβασίας	43050503	GR25401203	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Ιωάννου Επιδάουρου Λιμηράς	43050504	GR25401204	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Νικολάου Μονεμβασίας	43050505	GR25401205	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Βελιών	43050506	GR25401206	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Κουλεντίων	43050507	GR25401207	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Λιρών	43050508	GR25401208	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Μονεμβασίας	43050501	GR25401201	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Νομίων	43050509	GR25401209	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Ταλάντων	43050510	GR25401210	ορεινή
	Σπάρτης	Τοπική Κοινότητα Αγίων Αναργύρων	43010202	GR25400902	μειονεκτική
		Τοπική Κοινότητα Αγριάνων	43010203	GR25400903	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Γκοριτσάς	43010201	GR25400901	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Καλλονής	43010204	GR25400904	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Κεφαλά	43010205	GR25400905	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Πλατάνας	43010206	GR25400906	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Σκούρας	43010207	GR25400907	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Χρυσάφων	43010208	GR25400908	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Καρυών	43010301	GR25402201	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίας Ειρήνης	43010402	GR25401302	ορεινή
		Τοπική Κοινότητα Αγίου Ιωάννου Λακεδαιμόνος	43010403	GR25401303	πεδινή
		Τοπική Κοινότητα Αναβρυτής	43010404	GR25401304	ορεινή



	Τοπική Κοινότητα Λογγάστρας	43010405	GR25401305	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Μαγούλας	43010401	GR25401301	πεδινή
	Τοπική Κοινότητα Μυστρά	43010406	GR25401306	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Παρορείου	43010407	GR25401307	πεδινή
	Τοπική Κοινότητα Σουσιτιάνων	43010408	GR25401308	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Τρύπης	43010409	GR25401309	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Βαμβακούς	43010502	GR25401502	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Βαρβίτσης	43010503	GR25401503	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Βασαρά	43010504	GR25401504	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Βουτιάνων	43010505	GR25401505	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Βρεσθένων	43010506	GR25401506	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Θεολόγου	43010507	GR25401507	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Κονιδίτσης	43010508	GR25401508	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Σελλασίας	43010501	GR25401501	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Αγίου Κωνσταντίνου	43010602	GR25401702	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Αγόριανης	43010603	GR25401703	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Αλευρούς	43010604	GR25401704	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Βορδονίας	43010605	GR25401705	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Γεωργιτσίου	43010606	GR25401706	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Καστορείου	43010601	GR25401701	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Λογκανίκου	43010607	GR25401707	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Πελλάνας	43010608	GR25401708	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Περιβολίων	43010609	GR25401709	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Αμυκλών	43010102	GR25400102	πεδινή
	Τοπική Κοινότητα Αφισίου	43010103	GR25400103	πεδινή
	Τοπική Κοινότητα Καλυβίων Σοχάς	43010104	GR25400104	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Κλαδά	43010105	GR25400105	πεδινή
	Τοπική Κοινότητα Ανωγείων	43010702	GR25402002	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Άρνης	43010703	GR25402003	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Βασιλικής	43010704	GR25402004	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Γοράνων	43010705	GR25402005	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Καμινιών	43010706	GR25402006	πεδινή
	Τοπική Κοινότητα Λευκοχώματος	43010707	GR25402007	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Ξηροκαμπίου	43010701	GR25402001	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Παλαιοπαναγίας	43010708	GR25402008	μειονεκτική
	Τοπική Κοινότητα Πολοβίτσης	43010709	GR25402009	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Ποταμιάς	43010710	GR25402010	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Σπαρτιάς	43010711	GR25402011	ορεινή
	Τοπική Κοινότητα Τραπεζαντής	43010712	GR25402012	μειονεκτική

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	A/A	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ
ΟΜΑΔΑ Α	ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	Υ.01	Ισοπεδώσεις-Διαμορφώσεις	μ <sup>2</sup>	2,00
		Υ.02	Σύνδεση με δίκτυο ΔΕΗ	κ.α.	*
		Υ.03	Σύνδεση με δίκτυο ΟΤΕ	κ.α.	*
		Υ.04	Σύνδεση με δίκτυο ύδρευσης	κ.α.	*
		Υ.05	Σύνδεση με δίκτυο αποχέτευσης	κ.α.	*
		Υ.06	Βόθρος	κ.α.	*
ΟΜΑΔΑ Β	ΠΕΡΙΒΑΛΛΩΝ ΧΩΡΟΣ	ΠΧ.01	Περίφραξη	μ.μ.	20,00
		ΠΧ.01.1	Περίφραξη 1 μ beton και κιγκλίδωμα	μ.μ.	120,00
		ΠΧ.01.2	Περίφραξη 1 μ beton και σίτα	μ.μ.	85,00
		ΠΧ.01.3	Περίφραξη με 20 εκ. Beton, πασσάλους, σίτα	μ.μ.	35,00
		ΠΧ.02	Εσωτερική οδοποιία (βάση-υπόβαση-τάπητας)	μ <sup>2</sup>	18,00
		ΠΧ.02.1	Κράσπεδα	μ.μ	15,00
		ΠΧ.02.2	Ασφαλτόστρωση	μ <sup>2</sup>	12,00
		ΠΧ.03	Αίθριος (αύλειος) χώρος	μ <sup>2</sup>	33,00
		ΠΧ.03.1	Κυβόλιθοι	μ <sup>2</sup>	30,00
		ΠΧ.03.2	Πλάκες πεζοδρομίου	μ <sup>2</sup>	25,00
		ΠΧ.03.3	Πλακοστρώσεις με υπόστρωμα beton και λίθινες πλάκες	μ <sup>2</sup>	45,00
		ΠΧ.04	Χώρος πρασίνου	μ <sup>2</sup>	*
		ΠΧ.05	Υπαίθριος χώρος στάθμευσης	μ <sup>2</sup>	*
		ΠΧ.05.1	Διαμόρφωση με 3Α	μ <sup>2</sup>	8,00
ΟΜΑΔΑ Γ	ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΑ	01.01	Γενικές εκσκαφές γαιώδεις	μ <sup>3</sup>	7,00
		01.02	Γενικές εκσκαφές ημιβραχώδης	μ <sup>3</sup>	12,00
		01.03	Γενικές εκσκαφές βραχώδεις	μ <sup>3</sup>	22,00
		01.04	Επιχώσεις με προϊόντα εκσκαφής	μ <sup>3</sup>	5,00
		01.05	Ειδικές επιχώσεις (ορυκτό αμμοχάλικο)	μ <sup>3</sup>	16,00
		01.06	Ειδικές επιχώσεις (αμμοχάλικο 3Α)	μ <sup>3</sup>	20,00
	ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΙΣ	02.01	Καθαιρ.πλινθοδομής	μ <sup>3</sup>	30,00
		02.02	Καθαιρ.πλινθοδομής με ισχνό κονίαμα	μ <sup>3</sup>	35,00
		02.03	Καθαιρ.αόπλου σκυροδέματος	μ <sup>3</sup>	40,00
		02.04	Καθαιρ.οπλισμένου σκυροδέματος	μ <sup>3</sup>	70,00
		02.05	Καθαιρ.επιχρησμάτων	μ <sup>2</sup>	6,00
		02.06	Καθαιρ.τοιχων διά τη διαμόρφωση θυρών	μ <sup>2</sup>	15,00
		02.07	Καθαιρ.ξύλινων ή σιδηρών θυρών παραθύρων	μ <sup>2</sup>	10,00
		02.08	Καθαίρεση ημιξεστής ή ξεστής λιθοδομής	μ <sup>3</sup>	40,00
		02.09	Καθαίρεση δαπέδων εκ πλακών παντός τύπου	μ <sup>2</sup>	15,00

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	A/A	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ
	ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΑ	02.10	Καθαίρεση επικεράμωσης & αποξήλωση ξυλ. σκελετού	μ <sup>2</sup>	8,00
		<b>03.01</b>	<b>Οπλισμένο σκυρόδεμα (Ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές)</b>	μ <sup>3</sup>	280,00
		<b>03.01.1</b>	<b>Οπλισμένο σκυρόδεμα (Προσβάσιμες περιοχές)</b>	μ <sup>3</sup>	250,00
		03.02	Άοπλο σκυρόδεμα δαπέδων	μ <sup>2</sup>	90,00
		03.03	Εξισωτικές στρώσεις	μ <sup>2</sup>	20,00
		03.04	Επιφάνειες εμφανους σκυροδέματος	μ <sup>2</sup>	20,00
		03.05	Σενάζ δρομικά	μ.μ.	15,00
		03.06	Σενάζ μπατικά	μ.μ.	20,00
		03.07	Μανδύας χυτού σκυροδέματος	μ <sup>3</sup>	350,00
		03.08	Μανδύας εκτοξευμένου σκυροδέματος	μ <sup>2</sup>	100,00
ΟΜΑΔΑ Δ	ΤΟΙΧΟΠΟΙΪΕΣ	04.01	Λιθοδομές με κοινούς λίθους	μ <sup>2</sup>	80,00
		04.02	Λιθοδομές με λαξευτούς λίθους	μ <sup>2</sup>	100,00
		04.02.1	Λιθοδομές με λαξευτούς λίθους (δύο όψεις)	μ <sup>2</sup>	140,00
		04.03	Αργολιθ/μές δι' ασβεστ/ματος	μ <sup>3</sup>	90,00
		04.04	Πλινθοδομές δρομικές	μ <sup>2</sup>	20,00
		04.05	Πλινθοδομές μπατικές	μ <sup>2</sup>	30,00
		04.06	Τσιμεντολιθοδομές	μ <sup>2</sup>	18,00
		04.07	Τοίχοι γυψοσανίδων απλοί	μ <sup>2</sup>	30,00
		04.08	Τοίχοι γυψοσανίδων απο 2 πλευρές	μ <sup>2</sup>	40,00
		04.09	Τοίχοι γυψοσανίδων με 2 γύψους ανά πλευρά	μ <sup>2</sup>	50,00
		04.10	Τοίχοι από YTONG (15cm)	μ <sup>2</sup>	25,00
	ΕΠΙΧΡΗΣΜΑΤΑ	05.01	Αβεστοκονιάματα τριπτά	μ <sup>2</sup>	18,00
		05.02	Αβεστοκονιάματα τριπτά (με kourasanit)	μ <sup>2</sup>	23,00
		05.03	Επιχρίσματα χωριάτικου τύπου	μ <sup>2</sup>	20,00
		05.04	Ετοιμο επίχρισμα	μ <sup>2</sup>	20,00
		05.05	Αρμολογήματα ακατέργαστων όψεων λιθοδομών	μ <sup>2</sup>	28,00
	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΤΟΙΧΩΝ	06.01	Με πλακίδια πορσελάνης	μ <sup>2</sup>	55,00
		06.02	Με λίθινες πλάκες	μ <sup>2</sup>	45,00
		06.03	Με ορθογωνισμένες πλάκες	μ <sup>2</sup>	50,00
		06.04	Με πέτρα στενάρι	μ <sup>2</sup>	60,00
		06.05	Με πλάκες μαρμάρου	μ <sup>2</sup>	60,00
		06.06	Ξύλινα διαζώματα αργολιθοδομών με βερνικόχρωμα	μ.μ	30,00
		06.07	Επένδυση με διακοσμητικό τούβλο	μ <sup>2</sup>	45,00
	ΣΤΡΩΣΕΙΣ ΔΑΠΕΔΩΝ	07.01	Με χονδρόπλ.ακανον.πάχους	μ <sup>2</sup>	40,00
		07.02	Με λίθινες πλάκες (καρύστ. κλπ)	μ <sup>2</sup>	40,00
		07.03	Επίστρωση με χειροποίητες πλάκες	μ <sup>2</sup>	45,00
		07.04	Με πλάκες μαρμάρου (γρανίτης)	μ <sup>2</sup>	80,00
		07.05	Με πλακίδια κεραμικά ή πορσελ	μ <sup>2</sup>	50,00
		07.06	Με λωρίδες σουηδικής ξυλείας	μ <sup>2</sup>	70,00
		07.07	Με λωρίδες αφρικανικής ξυλείας	μ <sup>2</sup>	100,00
		07.08	Με λωρίδες δρυός	μ <sup>2</sup>	100,00
		07.09	Δάπεδο ραμποτέ με ξύλο καστανιάς πλήρης	μ <sup>2</sup>	120,00
		07.10	Βιομηχανικό δάπεδο	μ <sup>2</sup>	12,00
		07.11	Δάπεδο laminate	μ <sup>2</sup>	30,00
		07.12	Δάπεδο παρκέ κολλητό	μ <sup>2</sup>	50,00

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	A/A	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ
		07.13	Βιομηχανικό δάπεδο με επαλειφόμενη εποξειδική ρητίνη	μ <sup>2</sup>	30,00
		07.14	Βιομηχανικό δάπεδο με επιπεδούμενη εποξειδική ρητίνη	μ <sup>2</sup>	45,00
ΟΜΑΔΑ Ε	ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ	08.01	Πόρτες πρεσσαριστές κοινές	μ <sup>2</sup>	100,00
		08.01.1	Πόρτες εσωτερικές από μελαμίνη	μ <sup>2</sup>	115,00
		08.02	Πόρτες ραμποτέ ή ταμπλαδωτές από MDF	μ <sup>2</sup>	170,00
		08.03	Πόρτες ραμποτέ ή ταμπλαδωτές από δρύ,καρυδιά κλπ	μ <sup>2</sup>	270,00
		08.04	Εξώθυρες καρφωτές περαστές από ξύλο καστανιά	μ <sup>2</sup>	320,00
		08.05	Υαλοστάσια και εξωστόθυρες από ξύλο καστανιάς	μ <sup>2</sup>	300,00
		08.06	Υαλοστάσια από σουηδική ξυλεία	μ <sup>2</sup>	190,00
		08.07	Υαλοστάσια από ιρόκο	μ <sup>2</sup>	350,00
		08.08	Σκούρα από σουηδική ξυλεία	μ <sup>2</sup>	150,00
		08.09	Σκούρα από ιρόκο	μ <sup>2</sup>	300,00
		08.10	Σιδερένιες πόρτες	μ <sup>2</sup>	100,00
		08.11	Σιδερένια παράθυρα	μ <sup>2</sup>	150,00
		08.12	Βιτρίνες αλουμινίου	μ <sup>2</sup>	300,00
		08.13	Ανοιγόμενα-περιστρεφόμενα κουφώματα αλουμινίου	μ <sup>2</sup>	350,00
		08.14	Υαλοστάσια αλουμινίου με θερμοδιακοπή	μ <sup>2</sup>	500,00
		08.15	Μονόφυλλη πυράντοχη πόρτα T30 έως T90 πλήρως εξοπλισ.	τμχ	100,00
		08.16	Δίφυλλη πυράντοχη πόρτα T30 έως T90 πλήρως εξοπλισμένη	τμχ	1.500,00
	ΝΤΟΥΛΑΠΕΣ	09.01	Ντουλάπες κοινές (υπνοδωματ)	μ <sup>2</sup> οψης	200,00
		09.02	Ντουλάπες (ανιγκρέ)	μ <sup>2</sup> οψης	250,00
		09.03	Ντουλάπια κουζίνας κοινά	μ.μ.	280,00
		09.04	Ντουλάπια κουζίνας από συμπαγή ξυλεία	μ.μ.	350,00
	ΜΟΝΩΣΕΙΣ ΣΤΕΓΑΝΩΣΕΙΣ	10.01	Θερμομόνωση-υγρομόνωση δώματος	μ <sup>2</sup>	30,00
		10.02	Θερμομόνωση κατακόρυφων επιφανειών	μ <sup>2</sup>	15,00
		10.03	Υγρομόνωση τοιχείων υπογείου	μ <sup>2</sup>	10,00
		10.04	Υγρομόνωση δαπέδων επι εδάφους	μ <sup>2</sup>	8,00
ΟΜΑΔΑ ΣΤ	ΜΑΡΜΑΡΙΚΑ	11.01	Κατώφλια,επίστρωση στηθαίων ποδιές παραθ. μπαλκονιών	μ.μ.	60,00
		11.02	Μαρμαροεπένδυση βαθμίδος	μ.μ.	110,00
		11.03	Επένδυση βαθμίδας με λίθινες πλάκες	μ.μ.	70,00
	ΚΛΙΜΑΚΕΣ	12.01	Βαθμίδες και πλατύσκαλα εκ ξυλείας δρυός	μ.μ	105,00
		12.02	Ξύλινη επένδυση βαθμίδας πλήρης	μ.μ	48,00
	ΨΕΥΔΟΠΟΦΕΣ	14.01	Από γυψοσανίδες	μ <sup>2</sup>	25,00

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	A/A	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ
		14.02	Από πλάκες ορυκτών ινών σε μεταλλικό σκελετό	μ <sup>2</sup>	30,00
		14.03	Επένδυση οροφής με λεπτοσανίδες πλήρης	μ <sup>2</sup>	35,00
	ΕΠΙΚΑΛΥΨΕΙΣ	15.01	Κεραμοσκεπή με φουρούσια εδραζόμενη σε πλακα σκυροδεμ.	μ <sup>2</sup>	80,00
		15.02	Ξύλινη στέγη αυτοφερόμενη με κεραμίδια	μ <sup>2</sup>	100,00
		15.03	Επικεράμωση πλάκας σκυροδέματος	μ <sup>2</sup>	30,00
		15.04	Υδρορροές (λούκια) οριζόντια και κατακόρυφα	μ.μ.	15,00
	ΣΤΗΘΙΑ	16.01	Από οπλισμένο σκυρόδεμα	μ.μ.	40,00
		16.02	Από δρομική πλινθοδομή	μ.μ.	40,00
		16.03	Από κιγκλίδωμα σιδερένιο	μ.μ.	60,00
		16.04	Από κιγκλίδωμα αλουμινίου	μ.μ.	100,00
		16.05	Από κιγκλίδωμα ξύλινο	μ.μ.	70,00
	ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ	17.01	Υδροχρωματισμοί με τσίγκο και κόλλα	μ <sup>2</sup>	4,00
		17.02	Πλαστικά επί τοίχου	μ <sup>2</sup>	9,00
		17.03	Πλαστικά σπατουλαριστά	μ <sup>2</sup>	14,00
		17.04	Τσιμεντοχρώματα	μ <sup>2</sup>	9,00
		17.05	Ντουκοχρώματα	μ <sup>2</sup>	16,00
		17.06	Βερνικοχρωματισμός ξύλινων επιφανειών	μ <sup>2</sup>	20,00
		17.07	Ακρυλικά ρελιέφ	μ <sup>2</sup>	11,00
		17.08	Ριπουλίνες κοινές	μ <sup>2</sup>	15,00
	ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΟΙΚΟΔ/ΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	18.01	Τζάκι απλό	κ.α.	2.000,00
		18.02	Τζάκι με καπνοδόχο (κτιστό)	κ.α.	2.500,00
		18.03	Συντήρηση-αποκατάσταση τοιχογραφιών	κ.α.	*
	ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ	19.01	Πλήρες σετ λουτρού	κ.α.	1.500,00
		19.02	Σετ WC	κ.α.	1.000,00
		19.03	Πλήρες σετ κουζίνας	κ.α.	*
ΟΜΑΔΑ Ζ	ΥΔΡΑΥΛΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	20.01	Υδρευση-αποχέτευση κουζίνας λουτρού-wc. (Σωληνώσεις)	κ.α.	*
		20.02	Υδρευση-αποχέτευση κουζίνας λουτρού-wc (Συνδέσεις)	κ.α.	*
	ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ	21.01	Κεντρική θέρμανση (Σωληνώσεις)	κ.α.	*
		21.02	Κεντρική θέρμανση (Συνδέσεις, σώματα ,καυστήρας,λεβητας)	κ.α.	*
		21.03	Θέρμανση- Ψύξη	κ.α.	*
	ΗΛΕΚΤΡ ΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑ ΣΤΣΕΙΣ	23.01	Κατοικίας (Σωληνώσεις)	μ <sup>2</sup> /κατ	18,00
		23.02	Κατοικίας (καλωδιώσεις,ρευματολήπτες)	μ <sup>2</sup> /κατ	18,00

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	A/A	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΑΣ
		23.03	Καταστήματος (Σωληνώσεις)	μ <sup>2</sup> /κατ	20,00
		23.04	Καταστήματος (καλωδιώσεις ρευματολήπτες)	μ <sup>2</sup> /κατ	20,00
	ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ	24.01	Ανελκυστήρας μέχρι 4 στάσεις	κ.α.	15.000,00
		24.02	Προσαύξηση ανά στάση πέραν των 4ων	/στάση	1.800,00
	ΔΙΑΦ. Η/Μ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	25.01	Ηλιακός συλλέκτης	τμχ	2.000,00
ΟΜΑΔΑ Η	ΜΕΤΑΛΛΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	26.01	Μεταλλικός σκελετός	κιλ	4,50
		26.02	Πάνελ με μόνωση πλαγιοκάλυψης	μ <sup>2</sup>	25,00
		26.03	Υδρορροή (μεταλ. κατασκ.)	μ.μ	25,00
		26.04	Πάνελ με μόνωση έως 5cm	μ <sup>2</sup>	30,00
		26.05	Πάνελ με μόνωση (ψυγείου)	μ <sup>2</sup>	50,00
ΟΜΑΔΑ Θ	ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΙΚΑ	27.01	Ασφαλιστικές Εισφορές ΙΚΑ	κ.α.	*

\* Συμπληρώνονται τιμές μονάδας κατά περίπτωση, οι οποίες τεκμηριώνονται από την Τεχνική Έκθεση του υπεύθυνου μηχανικού και αξιολογούνται βάσει αυτής.

#### **Σημειώσεις:**

- 1) Οι τιμές είναι μέγιστες και λαμβάνουν υπόψη τις τιμές των υλικών και της εργασίας της τοπικής αγοράς, για μέση ποιότητα κατασκευής.
- 2) Για τις ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ προσκομίζονται οι σχετικοί υπολογισμοί που περιλαμβάνονται στην αναγγελία του έργου. Για τους υπολογισμούς λαμβάνονται υπόψη τα ελάχιστα ημερομίσθια που ορίζονται από το ΙΚΑ.
- 3) Οι παραπάνω τιμές μονάδας δεν περιλαμβάνουν τον Φ.Π.Α.
- 4) Στην περίπτωση ειδικών κατασκευών ή εργασιών για τις οποίες δεν προβλέπεται τιμή μονάδας στον παραπάνω πίνακα, η προτεινόμενη τιμή από τον υποψήφιο δικαιούχο θα πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς στην Τεχνική Έκθεση του υπεύθυνου μηχανικού.
- 5) Ο παραπάνω πίνακας δεν ισχύει για τα Δημόσια Έργα.
- 6) Οι παραπάνω τιμές δύναται να διαφοροποιηθούν:
  - α) Προς τα κάτω εφόσον ο μελετητής κρίνει ότι κάποια ή κάποιες εργασίες μπορούν να υλοποιηθούν με χαμηλότερο μοναδιαίο κόστος, χωρίς όμως κανένα συμβιβασμό όσον αφορά την ποιότητα και το έντεχνο της εκτέλεσης.
  - β) Προς τα πάνω, εφόσον τεκμηριώνεται:
    - β1) Η ανάγκη χρήσης αυξημένης τιμής μονάδας, όταν προκύπτει από τα σχεδιαστικά δεδομένα της προς κατασκευή οικοδομής ή από ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή κατασκευής (π.χ. ειδικά τεμάχια, μη χρησιμοποίηση μηχανικών μέσων στο οικισμό του Κάστρου Μονεμβασιάς)
    - β2) Η αυξημένη ποιότητα των υλικών ή/και της κατασκευής.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
19.2.4 Βασικές Υπηρεσίες & Ανάπλαση Χωριών σε αγροτικές περιοχές	19.2.4.1	Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (πχ. ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια.	580.000,00	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ΟΤΑ Α' βαθμού</li> <li>• Φορείς των ΟΤΑ Α' βαθμού</li> </ul>	Το σύνολο της περιοχής παρέμβαση
	19.2.4.2	Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία, κ.λπ.)	300.000,00	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ΟΤΑ Α' βαθμού</li> <li>• Φορείς των ΟΤΑ Α' βαθμού</li> <li>• Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων σκοπό</li> </ul>	Το σύνολο της περιοχής παρέμβαση
	19.2.4.3	Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)	400.000,00	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ΟΤΑ Α' βαθμού</li> <li>• Φορείς των ΟΤΑ Α' βαθμού</li> <li>• Ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων σκοπό</li> </ul>	Το σύνολο της περιοχής παρέμβαση
	19.2.4.4	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων	250.000,00	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ΟΤΑ Α' Βαθμού</li> <li>• Φορείς Δημοσίου Τομέα</li> <li>• Ιδιωτικοί Φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων σκοπό</li> </ul>	Το σύνολο της περιοχής παρέμβαση
	19.2.4.5	Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου –μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)	400.000,00	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ΟΤΑ Α' βαθμού</li> <li>• Φορείς των ΟΤΑ Α' βαθμού</li> <li>• Φορείς Δημοσίου Τομέα</li> <li>• Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα</li> <li>• Ιδιωτικοί Φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων σκοπό</li> </ul>	Το σύνολο της περιοχής παρέμβαση

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗ		ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
19.2.5 Παρεμβάσεις για τη βελτίωση υποδομών στον πρωτογενή τομέα	19.2.5.1	Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις		373.600,00	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ΟΤΑ Α΄ βαθμού</li> <li>• Φορείς των ΟΤΑ Α΄ βαθμού</li> </ul>	Το σύνολο της περιοχής παρέμβαση
19.2.6 Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών	19.2.6.1	19.2.6.1.1	Πρόληψη δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα	30.000,00	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ΟΤΑ Α' Βαθμού</li> <li>• Φορείς Δημοσίου Τομέα</li> <li>• Ιδιωτικοί Φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων σκοπό</li> </ul>	Το σύνολο της περιοχής παρέμβαση
		19.2.6.1.2	Αποκατάσταση δασών και δασικών εκτάσεων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές και καταστροφικά συμβάντα	30.000,00	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ΟΤΑ Α' Βαθμού</li> <li>• Φορείς Δημοσίου Τομέα</li> <li>• Ιδιωτικοί Φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων σκοπό</li> </ul>	Το σύνολο της περιοχής παρέμβαση
ΣΥΝΟΛΟ				2.363.600,00		

Α/Α	Κωδικός	Ένταση ενίσχυσης ανά υποδράση	
		Γενικοί Κανόνες για το σύνολο των υποδράσεων	Εξειδίκευση ανά υποδράση
1	19.2.4.1	<p>Ανέρχεται σε ποσοστό 100% των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον η πράξη δεν εμπίπτει στο καθεστώς κρατικών ενισχύσεων.</p> <p>Σε αντίθετη περίπτωση, απαιτείται εξέταση του ποσού ενίσχυσης (επιλέξιμων δαπανών) και κέρδους εκμετάλλευσης.</p> <p>Σε κάθε περίπτωση το ποσό ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.</p>	Για την υποδράση 19.2.4.1 ισχύουν μόνο οι γενικοί κανόνες
2	19.2.4.2		Για την περίπτωση αθλητικών και πολυλειτουργικών ψυχαγωγικών υποδομών της υποδράσης 19.2.4.2, το ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο αφαίρεσης του κέρδους, σε ποσοστό 80% των επιλέξιμων δαπανών.
3	19.2.4.3		Για την υποδράση 19.2.4.3 ισχύουν μόνο οι γενικοί κανόνες
4	19.2.4.4		Για τις πράξεις της υποδράσης 19.2.4.4, το ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο αφαίρεσης του κέρδους, σε ποσοστό 80% των επιλέξιμων δαπανών
5	19.2.4.5		Για την περίπτωση των πράξεων της υποδράσης 19.2.4.5, το ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο αφαίρεσης του κέρδους, σε ποσοστό 80% των επιλέξιμων δαπανών. Για την έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει είτε τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και των προεξοφλημένων εσόδων του έργου, είτε το 70 % των επιλέξιμων δαπανών.
6	19.2.5.1		Για την υποδράση 19.2.5.1 ισχύουν μόνο οι γενικοί κανόνες
7	19.2.6.1		Για την υποδράση 19.2.6.1 ισχύουν μόνο οι γενικοί κανόνες